പ്രമേയം 7

മാറുന്ന സാംസ്കാരിക പാരമ്പര്യങ്ങൾ (CHANGING CULTURAL TRADITIONS)

F9P7Y7

പതിനാലാം നൂറ്റാണ്ടു മുതൽ പതിനേഴാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അന്ത്യം വരെ യൂറോപ്പിലെ പല രാജ്യങ്ങളിലും പട്ടണങ്ങൾ വളർന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. സവിശേഷമായൊരു 'നാഗരിക സംസ്ക്കാരവും' ഇതോടൊപ്പം വളർന്നുവന്നു. ഗ്രാമീണ ജനതയേക്കാൾ കൂടുതൽ സംസ്ക്കാരമുള്ളവരാണ് തങ്ങളെന്ന് പട്ടണവാസികൾ ചിന്തിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. നഗരങ്ങൾ, വിശിഷ്യാ ഫ്ളോറൻസ്, വെനീസ്, റോം തുടങ്ങിയവ, കലയുടെയും വിജ്ഞാനത്തിന്റെയും കേന്ദ്രങ്ങളായിത്തീർന്നു. ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ സമ്പന്നരും കുലീന വർഗത്തിൽപ്പെട്ടവരും കലാകാരന്മാരെയും എഴുത്തുകാരെയും പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചിരുന്നു. അച്ചടിവിദ്യയുടെ കണ്ടുപിടിത്തം വിദൂര നഗരങ്ങളിലും രാജ്യങ്ങളിലും അധിവസിച്ചിരുന്നവരുൾപ്പെടെ ധാരാളം ആളുകൾക്ക് പുസ്തകങ്ങൾ ലഭ്യമാകാൻ സഹായകമായി. യൂറോപ്പിലാകമാനം ഒരു ചരിത്രബോധം ഉയർന്നുവരുകയും ജനങ്ങൾ തങ്ങളുടെ 'ആധുനിക' ലോകത്തെ ഗ്രീക്ക്-റോമാ പ്രാചീനതയുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുവാൻ തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ മതം എന്നത് ഓരോ വ്യക്തിയും സ്വയം തിരഞ്ഞെടുക്കേണ്ട ഒരു കാര്യമായി കരുതപ്പെടാൻ തുടങ്ങി. സൗരയൂഥത്തെക്കുറിച്ച് കൂടുതൽ മനസ്സിലാക്കിത്തുടങ്ങിയ ശാസ്ത്രജ്ഞർ ഭൂമിയാണ് പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ കേന്ദ്രമെന്ന മതസ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിശ്വാസത്തെ കീഴ്മേൽ മറിച്ചു. പുതിയ ഭൂമിശാസ്ത്ര വിജ്ഞാനം, മെഡിറ്ററേനിയൻ കടലാണ് ലോക കേന്ദ്രമെന്ന യൂറോപ്പ് കേന്ദ്രീകൃത വീക്ഷണത്തെയും തകിടം മറിച്ചു (പ്രമേയം 8 കാണുക).

പതിനാലാം നൂറ്റാണ്ടു മുതലുള്ള യൂറോപ്പിന്റെ ചരിത്രത്തെക്കുറിച്ച് മനസ്സിലാക്കാനായി ധാരാളം സാമഗ്രികൾ ലഭ്യമായിട്ടുണ്ട്. പ്രമാണങ്ങൾ, അച്ചടിച്ച ഗ്രന്ഥങ്ങൾ, ചിത്രങ്ങൾ, ശിൽപ്പങ്ങൾ, കെട്ടിടങ്ങൾ, തുണിത്തരങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ ഇതിൽപ്പെടും. ഇവയിൽ മിക്കതും യൂറോപ്പിലെയും അമേരിക്കയിലെയും പുരാരേഖാശേഖരങ്ങൾ, ഗ്രന്ഥപ്പുരകൾ, ചിത്രശാലകൾ, മ്യൂസിയങ്ങൾ എന്നിവയിൽ ശ്രദ്ധാപൂർവം സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ സാംസ്കാരിക മാറ്റങ്ങൾ വിവരിക്കാൻ പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടുമുതൽ ചരിത്രകാരർ 'നവോത്ഥാനം' '(Renaissance,' ശബ്ദാർഥപ്രകാരം 'പുനർജന്മം') എന്ന പദം ഉപയോഗിച്ചു. സ്വിറ്റ്സർലണ്ടിലെ ബേസിൽ സർവകലാശാലയിലെ സ്വിസ് പണ്ഡിതനായ ജേക്കബ് ബർക്ക്ഹാർഡ് (Jacob Burckhardt, 1818 -97) ആയിരുന്നു ഇതിന് കൂടുതൽ ഊന്നൽ നൽകിയ ചരിത്രകാരൻ. ജർമ്മൻ ചരിത്രകാരനായ ലിയോപോൾഡ് വോൻ റാങ്കെ (Leopold Von Ranke,1795 -1886) യുടെ ശിഷ്യനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ഗവൺമെന്റ് വകുപ്പുകളിൽ നിന്ന് ലഭ്യമാകുന്ന രേഖകളും, വിവരസമാഹാരങ്ങളും ഉപയോഗപ്പടുത്തി രാഷ്ട്രത്തെയും, രാഷ്ട്രതന്ത്രത്തെയും കുറിച്ച് എഴുതുകയാണ് ഒരു ചരിത്രകാരന്റെ മുഖ്യപരിഗണനയെന്ന് റാങ്കെ അദ്ദേഹത്തെ പഠിപ്പിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ തന്റെ ഗുരു നിർദേശിച്ച ഈ പരിമിത ലക്ഷ്യത്തോട് ബർക്ക്ഹാർഡ് വിയോജിച്ചു. ചരിത്രരചനയുടെ ആത്യന്തികലക്ഷ്യം രാഷ്ട്രതന്ത്രമല്ലെന്ന് അദ്ദേഹം വാദിച്ചു. രാഷ്ട്രതന്ത്രത്തോടൊപ്പം സംസ്കാരത്തിന് ചരിത്രത്തിൽ പ്രാധാന്യം നൽകണമെന്ന പക്ഷക്കാരനായിരുന്നു അദ്ദേഹം.

1860-ൽ അദ്ദേഹം *'ദി സിവിലിസേഷൻ ഓഫ് ദി റിനൈസൻസ് ഇൻ ഇറ്റലി' (The Civilization of the Renaissance in Italy)* എന്ന ഗ്രന്ഥമെഴുതി. പതിനാലാം നൂറ്റാണ്ടു

മുതൽ പതിനേഴാം നൂറ്റാണ്ടു വരെ എങ്ങനെയാണ് ഒരു പുതിയ മാനവികസംസ്കാരം ഇറ്റലിയിലെ നഗരങ്ങളിൽ പുഷ്പിച്ചതെന്ന് വിശദീകരിക്കുന്നതിനായി സാഹിത്യം, വാസ്തുശില്പകല, ചിത്രകല എന്നീ വിഷയങ്ങളിലേക്ക് വായനക്കാരുടെ ശ്രദ്ധ ക്ഷണിക്കാനാണ് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലൂടെ അദ്ദേഹം ഉദ്യമിച്ചത്. ഈ സംസ്കാരത്തിന്റെ മുഖ്യ സവിശേഷത ഒരു പുതിയ വിശ്വാസമായിരുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹം എഴുതി - ഒരു വ്യക്തി എന്ന നിലയിൽ മനുഷ്യന് സ്വന്തം തീരുമാനങ്ങളെടുക്കാനും സ്വന്തം നൈപുണികൾ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കാനും കഴിയുമെന്ന വിശ്വാസം. മതസ്ഥാപനങ്ങളാൽ നിയന്ത്രിക്കപ്പെട്ട ചിന്താധാരകൾ ഉണ്ടായിരുന്ന മധ്യകാല മനുഷ്യനിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി അവൻ 'ആധുനിക'നായിരുന്നു.

ഇറ്റാലിയൻ നഗരങ്ങളുടെ പുനരുത്ഥാനം (The Revival of Italian Cities)

പടിഞ്ഞാറൻ റോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ തകർച്ചയ്ക്ക് ശേഷം സാംസ്കാരിക രാഷ്ട്രീയ കേന്ദ്രങ്ങളായിരുന്ന ഇറ്റലിയിലെ പല നഗരങ്ങളും നശിച്ചു തുടങ്ങി. ഏകീകൃതമായ ഒരു ഭരണസംവിധാനം (ഗവൺമെന്റ്) ഇവിടെ നിലവിലില്ലായിരുന്നു. റോമിലെ മാർപ്പാപ്പയാകട്ടെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മണ്ഡലത്തിൽ പരമാധികാരിയായിരുന്നെങ്കിലും ശക്തമായൊരു രാഷ്ട്രീയ വ്യക്തിത്വമായിരുന്നില്ല.

ഇക്കാലത്ത് പടിഞ്ഞാറൻ യൂറോപ്പ് ഫ്യൂഡൽ കെട്ടുപാടുകളാൽ പുനർരൂപകൽപ്പിതമാകുകയും ലത്തീൻ സഭയുടെ കീഴിൽ ഏകീകരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. കിഴക്കൻ യൂറോപ്പാകട്ടെ ബൈസാന്റൈൻ സാമ്രാജ്യത്തിനു കീഴിൽ ഒന്നായിത്തീർന്നു. ഇസ്ലാം മതം കൂടുതൽ പടിഞ്ഞാറേക്ക് ഒരു പൊതുസംസ്കാരം രൂപപ്പെടുത്തിക്കൊ

ഭൂപടം 1: ഇറ്റാലിയൻ രാഷ്ട്രങ്ങൾ

ണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. എന്നാൽ ഇറ്റലിയാകട്ടെ ദുർബലവും ഛിന്നഭിന്നവുമായി ത്തീർന്നു. എന്നിരുന്നാലും ഈ സംഭവ വികാസങ്ങൾ ഇറ്റാലിയൻ സംസ്കാരത്തിന്റെ പുനരുത്ഥാനത്തിന് വഴി തെളിച്ചു.

ബൈസാന്റൈൻ സാമ്രാജ്യവും ഇസ്ലാമിക രാഷ്ട്രങ്ങളും തമ്മിലുള്ള വ്യാപാരബന്ധം വിപുലമായതോടെ ഇറ്റാലിയൻ തീരപ്രദേശത്തെ തുറമുഖങ്ങൾ പുനരുദ്ധരിക്കപ്പെട്ടു. പന്ത്രണ്ടാം നൂറ്റാണ്ട് മുതൽ പട്ടുപാത (Silk Route) വഴി മംഗോളിയർ ചൈനയുമായി വ്യാപാരബന്ധം ആരംഭിക്കുകയും (പ്രമേയം 5 കാണുക) പടിഞ്ഞാറേ യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളുമായുള്ള വ്യാപാരം വർധിക്കുകയും ചെയ്തതോടെ ഇറ്റലിയിലെ നഗരങ്ങൾ ഈ വ്യാപാരത്തിൽ മുഖ്യപങ്കു വഹിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അവർ തങ്ങളെ ശക്തമായൊരു സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഭാഗമായല്ല മറിച്ച് സ്വതന്ത്രമായ നഗരരാഷ്ട്രങ്ങളായിട്ടാണ് കണ്ടത്. ഇവയിൽ ഫ്ളോറൻസും വെനീസും റിപ്പബ്ലിക്കുകളും മറ്റുള്ളവയിൽ പലതും ചെറുരാജാക്കന്മാർ ഭരിക്കുന്ന കൊട്ടാര നഗരങ്ങളും ആയിരുന്നു.

ഏറ്റവും സജീവ നഗരങ്ങളിലൊന്ന് വെനീസും മറ്റൊന്ന് ജെനോവയുമായിരുന്നു. ഈ നഗരങ്ങളിൽ ശക്തമായ പ്രഭുവർഗമോ പുരോഹിതവർഗത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയ മേൽക്കോയ്മയോ ഇല്ലായിരുന്നു. നഗരഭരണം നിർവഹിക്കുന്നതിൽ സമ്പന്നരായ കച്ചവടക്കാരും ബാങ്കർമാരും മുഖ്യ പങ്ക് വഹിച്ചിരുന്നു. ഈ രണ്ട് നഗരങ്ങളും യൂറോപ്പിലെ മറ്റ് പ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്ന് തികച്ചും വ്യത്യസ്തമായിരുന്നു. ഇത് പൗരത്വം എന്ന ആശയം ആഴത്തിൽ വേരുറപ്പിക്കുന്നതിന് സഹായകമായി. സൈനികമേധാവികൾ ഈ നഗരങ്ങളിൽ ഭരണം നടത്തിയിട്ടുപോലും പൗരന്മാർ എന്ന നിലയിലുള്ള നഗരവാസികളുടെ അഭിമാനബോധത്തിന് യാതൊരു കോട്ടവും സംഭവിച്ചില്ല.

നഗരരാഷ്ട്രം (The City-State)

'കോമൺവെൽത്തും വെനീസിലെ ഭരണകൂടവും' (The Common Wealth and Government of Venice [1543]) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാർഡിനൽ ഗാസ്പറോ കോണ്ടാറിനി (Cardinal Gasparo Contarini) തന്റെ നഗരരാഷ്ട്രത്തിലെ ജനാധിപത്യ ഭരണകൂടത്തെക്കുറിച്ച് എഴുതുന്നു.

'...നമ്മുടെ വെനീഷ്യൻ കോമൺവെൽത്ത് എന്ന സ്ഥാപനത്തിന്റെ കാര്യത്തിലേക്കു വരുമ്പോൾ... നഗരത്തിന്റെ മുഴുവൻ അധികാരവും കൗൺസിലിനാണ്... പട്ടണത്തിലെ 25 വയസ്സു തികഞ്ഞ മുഴുവൻ മാന്യന്മാരെയും ആ കൗൺസിലിൽ അംഗമാക്കുന്നു...

1370 ൽ നടന്ന ഒരു സംഭവത്തിന്റെ ഓർമ്മയ്ക്കായി 15-ാം നൂറ്റാണ്ടിലെ വെനീസിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ 1500 ൽ ജി. ബെല്ലിനി വരച്ച 'ദി റിക്കവറി ഓഫ് ദി റെലിക് ഓഫ് ദി ഹോളി ക്രോസ്' ('The Recovery of the Relic of the Holy Cross') എന്ന ചിത്രം

എന്ത് ബുദ്ധി വൈഭവത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലായിരുന്നു നമ്മുടെ പൂർവികർ ഇത്തരമൊരു സങ്കൽപ്പത്തിലെത്തിച്ചേർന്നതെന്ന് ഞാൻ ആദ്യമേ നിങ്ങളോട് പങ്കുവയ്ക്കാം. പൗരന്മാരുടെ സമിതിയിൽ സാധാരണക്കാരെ പ്രവേശിപ്പിച്ചിരുന്നില്ല എന്നതിൽ നിന്നും ആരിലായിരുന്നു ഈ സ്വതന്ത്രരാഷ്ട്രസമിതിയുടെ പരിപൂർണ അധികാരം നിക്ഷിപ്തമായിരുന്നത് എന്നത് വ്യക്തമാണ്... കാരണം ഈ നഗരങ്ങളിൽ വളരെയധികം പ്രശ്നങ്ങളും ബഹുജനപ്രക്ഷോഭങ്ങളും പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടപ്പോഴെല്ലാം അവിടത്തെ ഭരണകൂടങ്ങൾ സാധാരണക്കാരുടെ സ്വാധീനത്തിലായിരുന്നു. പലതും വിരുദ്ധ അഭിപ്രായങ്ങളായിരുന്നു, നല്ലതാണെന്ന് തോന്നിപ്പിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ളവയായിരുന്നു പലതും. ഇത്തരത്തിൽ കോമൺവെൽത്തിന്റെ ഭരണനിർവഹണം കഴിവിന്റെയും സമ്പത്തിന്റെയും അടിസ്ഥാനത്തിലായാൽ കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുമെന്ന് ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. എന്നാൽ ഇതിന് വിപരീതമായി സത്യസന്ധരായ പൗരന്മാരിൽ പലരും ഉദാരതയോടെ വളർത്തപ്പെട്ടവരും ദാരിദ്ര്യത്തിലേക്ക് വീണുകൊണ്ടിരുന്നു... അതിനാൽ ബുദ്ധിമാന്മാരും സൂക്ഷ്മമായി ചിന്തിക്കുന്നവരുമായ നമ്മുടെ മുൻഗാമികൾ... പൊതു നിയമാവലിയെക്കുറിച്ചുള്ള ഈ നിർവചനങ്ങൾ സമ്പത്തിനേക്കാൾ പ്രഭുക്കന്മാരുടെ വംശപാരമ്പര്യങ്ങളെ കണക്കാക്കണമെന്ന് കല്പിച്ചു. പ്രഭുക്കന്മാരിലെ ഉന്നതരുടെയും മുഖ്യന്മാരുടെയും മാത്രം ഭരണമല്ല നിലവിലുണ്ടായിരുന്നത് (അങ്ങനെയായാൽ കോമൺവെൽത്തിന്റെ അധികാരം ഏതാനും കൈകളിൽ ഒതുങ്ങുകയാവും ഫലം). തരംതാണവരായി ജനിക്കാത്ത മറ്റു പൗരന്മാരും – അതായത്, പ്രഭുകുടുംബങ്ങളിൽ ജനിച്ചവർക്കും സത്പ്രവൃത്തികളിലൂടെ കുലീനത കൈവരിച്ചവർക്കും, ഭരിക്കുവാൻ അവകാശം ലഭിച്ചിരുന്നു.'

പതിനാലും പതിനഞ്ചും നൂറ്റാണ്ടുകൾ	
1300	ഇറ്റലിയിലെ പാദുവ സർവകലാശാലയിൽ മാനവികത പഠിപ്പിക്കാൻ തുടങ്ങി
1341	റോമിൽ പെട്രാർക്കിന് 'ആസ്ഥാന കവി' '(Poet Laureate)' എന്ന പദവി നൽകപ്പെട്ടു
1349	ഫ്ളോറൻസിൽ സർവകലാശാല സ്ഥാപിച്ചു
1390	ജോഫ്രി ചോസറിന്റെ *'കാന്റർബറി ടെയ്ൽസ്' (Canterbury Tales)* പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു
1436	ബ്രൂണലേഷി ഫ്ളോറൻസിൽ *ഡ്യൂമോ (Duomo)* രൂപകൽപ്പന ചെയ്യുന്നു
1453	ഓട്ടോമാൻ തുർക്കികൾ കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിലെ ബൈസാന്റൈൻ ഭരണാധികാരിയെ പരാജയപ്പെടുത്തുന്നു
1454	ഗുട്ടൻബർഗ് ടൈപ്പ്റൈറ്റർ ഉപയോഗിച്ച് ബൈബിൾ അച്ചടിക്കുന്നു
1484	പോർട്ടുഗീസ് ഗണിതശാസ്ത്രജ്ഞർ സൂര്യനെ നിരീക്ഷിച്ച് അക്ഷാംശം കണക്കാക്കുന്നു
1492	കൊളംബസ് അമേരിക്കയിൽ എത്തിച്ചേരുന്നു
1495	ലിയാനാർഡോ ഡാവിഞ്ചി *'അന്ത്യ അത്താഴം' (The Last Supper)* എന്ന ചിത്രം വരക്കുന്നു
1512	മൈക്കലാഞ്ചലോ സിസ്റ്റൈൻ ചാപ്പലിന്റെ മച്ചിൽ ചിത്രം വരക്കുന്നു

സർവകലാശാലകളും മാനവികതയും (Universities and Humanism)

യൂറോപ്പിലെ ഏറ്റവും ആദ്യകാല സർവകലാശാലകൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടത് ഇറ്റലിയിലെ നഗരങ്ങളിലായിരുന്നു. പതിനൊന്നാം നൂറ്റാണ്ട് മുതൽ പാദുവ, ബൊളോന സർവകലാശാലകൾ നിയമപഠനത്തിന്റെ കേന്ദ്രങ്ങളായിരുന്നു. നഗരത്തിലെ പ്രധാന പ്രവർത്തനം വാണിജ്യമായതിനാൽ അഭിഭാഷകരും നോട്ടറിമാരും (സോളിസിറ്റർമാരും രേഖകൾ സൂക്ഷിക്കുന്നവരും) നിയമങ്ങൾ തയാറാക്കാനും, വ്യാഖ്യാനിക്കാനും, ഉടമ്പടികൾ എഴുതിയുണ്ടാക്കാനും അവശ്യഘടകങ്ങളായിരുന്നു. ഇവരെക്കൂടാതെ വൻതോതിലുള്ള വ്യാപാരം അസാധ്യമായിരുന്നു. നിയമം ഒരു ജനപ്രിയ പാഠ്യവിഷയമായിത്തീർന്നു എങ്കിലും ഇത് ഊന്നൽ നൽകിയ മേഖലയിൽ മാറ്റമുണ്ടായി. നിയമം ആദ്യകാല റോമൻ സംസ്കാരത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ പഠിക്കപ്പെട്ടു. ഈ മാറ്റത്തിന്റെ പ്രതിനിധിയായിരുന്നു ഫ്രാൻസിസ്കോ പെട്രാർക്ക് (Francesco Petrarch, 1304-78). പൗരാണികത എന്നത് തികച്ചും സവിശേഷമായ ഒരു നാഗരികതയാണെന്നും പുരാതന ഗ്രീക്കുകാരുടെയും റോമാക്കാരുടെയും വാക്കുകളിലൂടെ മാത്രമേ അതിനെ നന്നായി മനസ്സിലാക്കുവാൻ കഴിയുകയുള്ളൂ എന്നും പെട്രാർക്ക് അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. പ്രാചീന ഗ്രന്ഥകാരൻമാരുടെ കൃതികൾ ആഴത്തിൽ പഠിക്കുന്നതിന് പെട്രാർക്ക് കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം നൽകി.

പ്രവർത്തനം 1

ഇറ്റലിയുടെ ഭൂപടത്തിൽ വെനീസിന്റെ സ്ഥാനം കണ്ടെത്തുക. പേജ് 148 ൽ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന ചിത്രം ശ്രദ്ധാപൂർവം പരിശോധിക്കുക. ഈ നഗരത്തെ എങ്ങനെയാണ് നിങ്ങൾ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത്? ഭദ്രാസനപ്പള്ളി – നഗരങ്ങളിൽ നിന്ന് ഇത് എങ്ങനെ വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു?

ഈ വിദ്യാഭ്യാസ പദ്ധതിയനുസരിച്ച് മതപഠനത്തിലൂടെ സാധിക്കുന്നതിലുമപ്പുറം വളരെയധികം കാര്യങ്ങൾ പഠിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ സംസ്കാരത്തെയായിരുന്നു പത്തൊൻപതാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ചരിത്രകാരന്മാർ *'മാനവികത' ('humanism')* എന്ന് നാമകരണം ചെയ്തത്. വ്യാകരണം, പ്രസംഗകല, കാവ്യം, ചരിത്രം, ധാർമ്മികത, തത്വചിന്ത എന്നീ വിഷയങ്ങളിൽ ആധികാരിക ജ്ഞാനമുള്ളവരെയാണ് പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ തുടക്കത്തിൽ *'മാനവികതാവാദി' ('humanist')* എന്ന പദം ഉപയോഗിച്ച് വിശേഷിപ്പിച്ചിരുന്നത്. *'ഹ്യൂമാനിറ്റസ്' ('humanitas')* എന്ന ലാറ്റിൻ പദത്തിൽ നിന്നാണ് *'ഹ്യൂമാനിറ്റീസ്'('humanities')* എന്ന വാക്ക് രൂപം കൊണ്ടത്. ജൂലിയസ് സീസറിന്റെ

സമകാലികനും, റോമൻ നിയമജ്ഞനും ഉപന്യാസകാരനുമായ സിസറോ (Cicero, ബി.സി.ഇ. 106-43) വളരെ നൂറ്റാണ്ടുകൾക്ക് മുമ്പ് തന്നെ സംസ്കാരത്തെ സൂചിപ്പിക്കാൻ ഈ പദം ('ഹ്യൂമാനിറ്റസ്') ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. ഈ വിഷയങ്ങൾ മതവുമായി ബന്ധമുള്ളതോ അവയിൽ നിന്ന് രൂപപ്പെട്ടതോ ആയിരുന്നില്ല. ചർച്ചകളിലൂടെയും സംവാദങ്ങളിലൂടെയും വ്യക്തികൾ രൂപപ്പെടുത്തിയ നൈപുണ്യത്തിന് ആണ് ഇവ പ്രാധാന്യം നൽകിയത്.

ഫ്ളോറൻസിലെ ഒരു മാനവികതാവാദിയായിരുന്ന ജിയോവനി പിക്കോ ഡെല്ലാ മിരാൻഡോള (*Giovanni Pico della Mirandola*) [1463-94]) *'ഓൺ ദി ഡിഗ്നിറ്റി ഓഫ് മാൻ' (On the Dignity of Man,* [1486]) എന്ന തന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിൽ സംവാദത്തിന്റെ പ്രാധാന്യത്തെക്കുറിച്ചെഴുതി.

'തങ്ങൾ അന്വേഷിക്കുന്ന സത്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവ് സ്വായത്തമാക്കുവാൻ, സാധ്യമാകുമ്പോഴൊക്കെ സംവാദം എന്ന അഭ്യാസത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്നതിനെക്കാൾ മികച്ച ഒരു മാർഗവും ഇല്ലെന്ന് പ്ലേറ്റോയ്ക്കും അരിസ്റ്റോട്ടിലിനും നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നു. കായികാഭ്യാസത്തിലൂടെ ശാരീരികാരോഗ്യം പുഷ്ടിപ്പെടുന്ന പോലെ, അക്ഷരങ്ങളുടെ ഈ അഭ്യാസത്തിൽ മാനസികാരോഗ്യം ശക്തിപ്പെടുകയും കൂടുതൽ ഊർജ്ജസ്വലമാകുകയും ചെയ്യുമെന്ന് സംശയലേശമന്യേ പറയാം'.

ഇത്തരം വിപ്ലവകരമായ ആശയങ്ങൾ മറ്റ് സർവകലാശാലകളുടെയും ശ്രദ്ധ ആകർഷിച്ചു, വിശേഷിച്ചും പെട്രാർക്കിന്റെ ജന്മനാടായ ഫ്ളോറൻസിൽ സ്ഥാപിച്ച പുതിയ സർവകലാശാലയിൽ. പതിമൂന്നാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാനം വരെ ഈ നഗരം

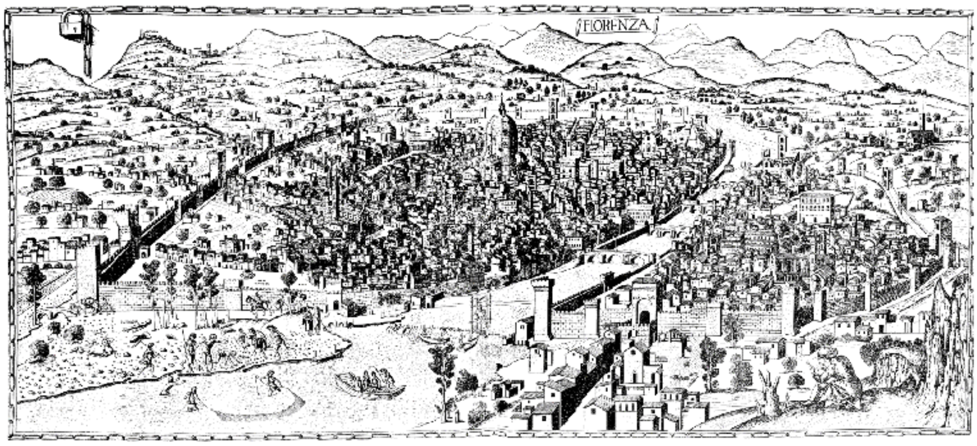

1470 ൽ വരച്ച ഫ്ളോറൻസിന്റെ ഒരു ചിത്രം

ജിയോട്ടോ വരച്ച ശിശുവായ ഈശോയുടെ ചിത്രം, അസ്സീസ്സി, ഇറ്റലി.

ഒരു വ്യാപാരകേന്ദ്രമെന്ന നിലയ്ക്കോ പഠനകേന്ദ്രമെന്ന നിലയ്ക്കോ അറിയപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടോടുകൂടി കാര്യങ്ങളിൽ നാടകീയ മാറ്റങ്ങളുണ്ടായി. സമ്പത്തുകൊണ്ടെന്ന പോലെതന്നെ മഹാന്മാരായ പൗരന്മാരെക്കൊണ്ടും നഗരങ്ങൾ അറിയപ്പെട്ടു. ഉദാഹരണമായി മതപരമായ പ്രമേയങ്ങളിൽ രചനകൾ നിർവഹിച്ച സാധാരണക്കാരനായ ദാന്തെ അലിഗീരി (Dante Alighieri, 1265 - 1321), മുൻകാലങ്ങളിൽ കലാകാരന്മാരുടെ ചിത്രരചനാ ശൈലികളിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായി, ജീവൻ തുടിക്കുന്ന രേഖാചിത്രങ്ങൾ വരച്ച ജിയോട്ടോ (Giotto, 1267-1337) എന്നിവരിലൂടെ ഫ്ളോറൻസ് നഗരം അറിയപ്പെട്ടു. അങ്ങനെ ഫ്ളോറൻസ് ഇറ്റലിയിലെ ഏറ്റവും ധൈഷണിക നഗരമായും സർഗാത്മക കലയുടെ കേന്ദ്രമായും വികസിച്ചു. പലതരത്തിലുള്ള കഴിവുകളും നൈപുണികളും ഉള്ളയാളുകളെ സൂചിപ്പിക്കുവാൻ 'നവോത്ഥാന മനുഷ്യൻ' ('Renaissance Man') എന്ന പദം സാധാരണഗതിയിൽ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. കാരണം ഒട്ടനവധി മേഖലകളിൽ കഴിവും പ്രാവീണ്യവും തെളിയിച്ചവരായിരുന്നു ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ പ്രശസ്തരായ പലരും. അവർ ഒരേ സമയം പണ്ഡിതൻ, നയതന്ത്രജ്ഞൻ, ദൈവശാസ്ത്രജ്ഞൻ, കലാകാരൻ എന്നീ നിലകളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ബഹുമുഖ പ്രതിഭകളായിരുന്നു.

ചരിത്രത്തിന്റെ മാനവിക വീക്ഷണം (The Humanist View of History)

റോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ അധഃപ്പതനത്തിനുശേഷം ഒരു 'ഇരുണ്ട യുഗം' രൂപംകൊണ്ടുവെന്നും നൂറ്റാണ്ടുകൾ നീണ്ട അന്ധകാരത്തിനുശേഷം 'ശരിയായ സംസ്കാരം' തങ്ങൾ വീണ്ടെടുക്കുകയാണെന്നും മാനവികതാവാദികൾ വിശ്വസിച്ചു. അതേത്തുടർന്ന് പതിനാലാം നൂറ്റാണ്ട് മുതൽ യൂറോപ്പിൽ ഒരു 'പുതുയുഗം' രൂപം കൊണ്ടെന്ന് പിൽക്കാല പണ്ഡിതന്മാർ ഖണ്ഡിതമായി വിശ്വസിച്ചു. റോമിന്റെ പതനത്തിനുശേഷമുള്ള ആയിരം വർഷത്തെ സൂചിപ്പിക്കുവാനായി 'മധ്യയുഗം'/'മധ്യകാലഘട്ടം' എന്നീ പദങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചു. 'മധ്യയുഗ'ത്തിൽ മനുഷ്യ മനസ്സുകളെ പൂർണമായും നിയന്ത്രിച്ചിരുന്നത് സഭയായിരുന്നുവെന്നും, ഗ്രീക്കുകാരുടെയും റോമാക്കാരുടെയും വിജ്ഞാന സമ്പ്രദായങ്ങളെയെല്ലാം ഇത് ഇല്ലായ്മ ചെയ്തു എന്നും ഇവർ വാദിച്ചു. പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടു മുതലുള്ള കാലഘട്ടത്തെ സൂചിപ്പിക്കാൻ മാനവികതാവാദികൾ 'ആധുനികം' എന്ന പദം ഉപയോഗിച്ചു.

മാനവികതാവാദികളും പിൽക്കാല പണ്ഡിതന്മാരും ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന കാലനിർണയം

5 മുതൽ 14-ാം നൂറ്റാണ്ട് വരെ	മധ്യയുഗം
5 മുതൽ 9-ാം നൂറ്റാണ്ട് വരെ	ഇരുണ്ട യുഗം
9 മുതൽ 11-ാം നൂറ്റാണ്ട് വരെ	ആദിമ മധ്യയുഗം
11 മുതൽ 14-ാം നൂറ്റാണ്ട് വരെ	പിൽക്കാല മധ്യയുഗം
15 -ാം നൂറ്റാണ്ട് മുതൽ	ആധുനിക യുഗം

അടുത്തിടെയായി ചരിത്രകാരൻമാർ ഈ വിഭജനത്തെ ചോദ്യം ചെയ്യുകയുണ്ടായി. ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ യൂറോപ്പിനെക്കുറിച്ച് കൂടുതൽ ഗവേഷണങ്ങൾ നടക്കുകയും കൂടുതൽ കണ്ടെത്തലുകൾ ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്തതോടെ സാംസ്കാരികമായി ചലനാത്മകമാണോ അല്ലയോ എന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നൂറ്റാണ്ടുകളെ ഖണ്ഡങ്ങളായി തിരിക്കുന്നതിനെ പണ്ഡിതന്മാർ എതിർത്തു. ഏതെങ്കിലും കാലഘട്ടത്തെ ഇരുണ്ടയുഗമായി മുദ്രകുത്തുന്നത് ശരിയല്ലെന്ന് ഇവർ വാദിച്ചു.

ശാസ്ത്രവും തത്വചിന്തയും : അറബികളുടെ സംഭാവന (Science and Philosophy : The Arabs' Contribution)

മധ്യയുഗത്തിലുടനീളം സന്യാസിമാർക്കും വൈദികർക്കും ഗ്രീക്കുകാരുടെയും റോമാക്കാരുടെയും രചനകൾ സുപരിചിതമായിരുന്നെങ്കിലും ഇവ പരക്കെ അറിയപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. 14-ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ പ്ലേറ്റോ, അരിസ്റ്റോട്ടിൽ തുടങ്ങിയ ഗ്രീക്ക് രചയിതാക്കളുടെ പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയ കൃതികൾ പല പണ്ഡിതന്മാരും പുരോഹിതന്മാരും വായിക്കാൻ തുടങ്ങി. തങ്ങളുടെ പണ്ഡിതന്മാരോടല്ല മറിച്ച് അറബി പരിഭാഷകരോടാണ് ഇതിന് അവർ കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. കാരണം പ്രാചീന കൈയെഴുത്ത് പ്രതികൾ ശ്രദ്ധാപൂർവം സൂക്ഷിക്കുകയും പരിഭാഷപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തത് അറബികളാണ്. (പ്ലേറ്റോ 'അഫ്ളാതുൻ' (Aflatun) എന്നും അരിസ്റ്റോട്ടിൽ 'അരിസ്റ്റു' (Aristu) എന്നുമാണ് അറബിയിൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്).

അറബി പരിഭാഷയിലൂടെയാണ് കൂറേ യൂറോപ്യൻ പണ്ഡിതന്മാർക്ക് ഗ്രീക്ക് കൃതികൾ വായിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞത്. അതേ സമയം ഗ്രീക്കുകാർ പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയ അറബി പേർഷ്യൻ പണ്ഡിതന്മാരുടെ കൃതികൾ കൂടുതൽ യൂറോപ്യർക്കിടയിൽ പ്രചരിക്കാൻ സഹായിച്ചു. ഇവ പ്രകൃതിശാസ്ത്രം, ഗണിതം, ജ്യോതിശാസ്ത്രം, വൈദ്യശാസ്ത്രം, രസതന്ത്രം എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള കൃതികളായിരുന്നു. ടോളമി എഴുതിയ 'അൽമജസ്റ്റ്' (Almagest) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പേരിലെ 'അൽ' ശബ്ദം അറബിബന്ധത്തെ

ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ സ്കൂളുകൾ ആൺകുട്ടികൾക്ക് വേണ്ടി മാത്രമുള്ളവയായിരുന്നു.

സൂചിപ്പിക്കുന്നു. സി. ഇ. 140 ന് മുമ്പ് ഗ്രീക്കു ഭാഷയിൽ രചിക്കപ്പെട്ട ഈ ഗ്രന്ഥം പിന്നീട് അറബിയിലേക്ക് വിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെട്ടു. ഇറ്റാലിയൻ ലോകത്ത് പണ്ഡിതരായി കണക്കാക്കപ്പെട്ടിരുന്ന മുസ്ലീം എഴുത്തുകാരായിരുന്നു മധ്യേഷ്യയിലെ, ബുഖാറയിലെ അറബി ഭിഷഗ്വരനും തത്വചിന്തകനുമായിരുന്ന ഇബ്നീൻ സിന (Ibn Sina)* (ലത്തീൻ ഭാഷയിൽ അവിസെന്ന (Avicenna), 980–1037), വൈദ്യശാസ്ത്ര വിജ്ഞാന കോശത്തിന്റെ കർത്താവായ അൽ-റാസി (al-Razi) (റാസെസ്) എന്നിവർ. മതവിശ്വാസവും ദാർശനിക ജ്ഞാനവും (ഫെയ്ലാസഫ്) തമ്മിലുള്ള ആശയ സംഘർഷങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ ശ്രമിച്ച സ്പെയിനിലെ അറബി തത്വചിന്തകനായിരുന്നു ഇബ്നീൻ റഷ്ദ് (Ibn Rushd) (ലാറ്റിൻ ഭാഷയിൽ അവിറോസ്, 1126–98). ക്രൈസ്തവ ചിന്തകർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ രീതി പിൻതുടരുകയുണ്ടായി.

*ഈ വ്യക്തികളുടെ പേരുകളിലെ യൂറോപ്യൻ അക്ഷര വിന്യാസം പിൽക്കാല തലമുറയെ ഇവർ യൂറോപ്യൻമാരായായിരുന്നു എന്ന് ചിന്തിക്കുന്നതിന് പ്രേരിപ്പിച്ചു.

മാനവികതാവാദികൾ പല വിധത്തിലായിരുന്നു ജനങ്ങളിലേക്ക് ഇറങ്ങിച്ചെന്ന് യൂറോപ്പിലെ സർവകലാശാലകളിലെ പാഠ്യപദ്ധതിയിൽ മേധാവിത്വം പുലർത്തിയിരുന്നത് നിയമം, വൈദ്യശാസ്ത്രം, ദൈവശാസ്ത്രം എന്നിവയായിരുന്നുവെങ്കിലും കാലക്രമേണ ഇറ്റലിയിൽ മാത്രമല്ല മറ്റ് യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളിലെയും സ്കൂളുകളിൽ മാനവിക വിഷയങ്ങൾ പഠിപ്പിക്കുവാൻ തുടങ്ങി.

കലാകാരന്മാരും റിയലിസവും (Artists and Realism)

ഔപചാരിക വിദ്യാഭ്യാസത്തിലൂടെ മാത്രമായിരുന്നില്ല മാനവികതാവാദികൾ അവരുടെ കാലഘട്ടത്തിന്റെ ചിന്താഗതിയെ രൂപപ്പെടുത്തിയത്. കല, വാസ്തുവിദ്യ, പുസ്തകങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ മാനവിക ആശയങ്ങൾ ഫലപ്രദമായി പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിൽ അൽഭുതാവഹമായ പങ്കുവഹിച്ചു.

പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന കരങ്ങൾ, ആൽബ്രഷ്ട് ഡ്യൂറെർ വരച്ച ചിത്രം, 1508.

' "കല" പ്രകൃതിയോട് ഇഴ ചേർന്ന് നിൽക്കുന്ന ഒന്നാണ്, വേർപിരിച്ചെടുക്കാൻ കഴിവുള്ളവന് അത് സ്വന്തമാക്കാം... അതിലുപരി ക്ഷേത്രഗണിതത്തിലൂടെ ഭൂരിഭാഗം പ്രവർത്തനങ്ങളും നിങ്ങൾക്ക് തെളിയിക്കാം. ജീവനെ അതിന്റെ യഥാർഥരൂപത്തിൽ കൂടുതൽ അടുത്തറിഞ്ഞു പ്രവർത്തിച്ചാൽ അത് കൂടുതൽ നന്നായി കാണപ്പെടും... ജീവിതത്തിൽ നിന്ന് പകർത്തിയ അനുഭവങ്ങൾ സ്വന്തം മനസ്സിൽ നന്നായി ശേഖരിച്ച് വച്ചിട്ടുള്ളവർക്കല്ലാതെ സ്വന്തം ഭാവനയിൽനിന്ന് ആർക്കും ഒരു മനോഹരരൂപവും സൃഷ്ടിക്കുവാൻ കഴിയില്ല'.

– ആൽബ്രെട്ട് ഡ്യൂറെർ (1471 – 1528)

പതിനാറാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ഇറ്റാലിയൻ സംസ്കാരത്തെക്കുറിച്ച് അവബോധം നൽകുന്ന ഒന്നാണ് ഡ്യൂറെറിന്റെ ചിത്രക്കുറിപ്പ് (പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന കരങ്ങൾ). അന്ന് ജനങ്ങൾ അടിയുറച്ച മതവിശ്വാസികളായിരുന്നെങ്കിലും മനുഷ്യന്റെ കഴിവുകളിൽ ഇവർ തികഞ്ഞ ആത്മവിശ്വാസം പുലർത്തിയിരുന്നു. ഈ ലോകത്തും പ്രപഞ്ചത്തിലും നിലനിൽക്കുന്ന നിഗൂഢതകളെ മറികടന്ന് പരിപൂർണതയ്ക്കരികിലെത്താൻ അവന് കഴിയുമെന്ന് അവർ കരുതി.

ഭൂതകാലത്തെ സൃഷ്ടികളുടെ പഠനത്തിലൂടെ കലാകാരന്മാർ ഏറെ പ്രചോദിതരായി. പൗരാണിക ഗ്രന്ഥങ്ങളെ അന്വേഷിച്ച അതേ ആവേശത്തോടെ അവർ റോമൻ സംസ്കാരത്തിന്റെ ഭൗതിക അവശിഷ്ടങ്ങൾ തേടിച്ചെന്നു. റോമിന്റെ പതനത്തിന് ആയിരം വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം റോമിൽ നിന്നും ജനവാസമില്ലാതായ മറ്റു നഗരങ്ങളിൽ നിന്നും കലകളുടെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ കണ്ടെടുത്തു. നൂറ്റാണ്ടുകൾക്ക് മുമ്പ് കൊത്തിവച്ച 'സമ്പൂർണ' അനുപാതത്തിലുള്ള സ്ത്രീപുരുഷ രൂപങ്ങളെ അവർ പ്രശംസിച്ചു.

ഇത് ഇറ്റാലിയൻ ശില്പികളെ ഈ പാരമ്പര്യം തുടരാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചു. 1416-ൽ ജീവൻ തുടിക്കുന്ന പ്രതിമകൾ നിർമ്മിച്ച് ഡൊണാടെല്ലോ (Donatello, 1386-1466) ഈ മേഖലയിൽ പുതിയ തുടക്കം കുറിച്ചു.

പൂർണതയ്ക്കുവേണ്ടിയുള്ള കലാകാരന്മാരുടെ അഭിവാഞ്ഛയെ ശാസ്ത്രജ്ഞൻമാരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറെ സഹായിച്ചു. അസ്ഥികളുടെ ഘടന മനസ്സിലാക്കുന്നതിനായി കലാകാരന്മാർ മെഡിക്കൽസ്കൂളുകളിലെ ലബോറട്ടറികൾ സന്ദർശിച്ചു. പാദുവ സർവകലാശാലയിലെ ബൽജിയൻ വൈദ്യശാസ്ത്ര അധ്യാപകൻ ആൻഡ്രിയസ് വെസേലിയസ്സായിരുന്നു (Andreas Vesalius 1514 -64) മനുഷ്യ ശരീരത്തെ ആദ്യമായി കീറിമുറിച്ച് പരിശോധിച്ചത്. ആധുനിക ശരീരശാസ്ത്രത്തിന്റെ (physiology) തുടക്കം ഇതായിരുന്നു.

യേശുവിന്റെ ശരീരവുമായിരിക്കുന്ന മറിയത്തിന്റെ രൂപം ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്ന മൈക്കലാഞ്ചലോവിന്റെ പിയാത്ത (Pieta).

മാതൃകയായി ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയുന്ന പഴയ സൃഷ്ടികളൊന്നും ചിത്രകാരന്മാർക്ക് ലഭ്യമായിരുന്നില്ല. ശില്പികളെപ്പോലെ തന്നെ ചിത്രകാരൻമാരും സാധ്യമാകുന്നിടത്തോളം യഥാർഥ രൂപത്തിലുള്ള ചിത്രങ്ങൾ വരയ്ക്കാൻ തുടങ്ങി. ക്ഷേത്രഗണിതത്തെ (geometry) ക്കുറിച്ചുള്ള അറിവാണ് ഇതിനവരെ സഹായിച്ചത്. പ്രകാശത്തിന്റെ തോതിൽ മാറ്റം വരുത്തി ചിത്രങ്ങൾക്ക് ത്രിമാന സ്വഭാവം നൽകാൻ അവർക്ക് കഴിഞ്ഞു. ചിത്രരചനാമാധ്യമം എന്ന നിലയിലുള്ള എണ്ണയുടെ ഉപയോഗം ചിത്രങ്ങളിലെ നിറങ്ങൾക്ക് മുമ്പത്തേക്കാൾ കൂടുതൽ മിഴിവേകി. അവരുടെ പല ചിത്രങ്ങളിലെ നിറത്തിലും വസ്ത്രാലങ്കാരത്തിലും ചൈനീസ്-പേർഷ്യൻ കലാസ്വാധീനം പ്രകടമായിരുന്നു. മംഗോളിയരിൽ നിന്നാണ് ഇതവർക്ക് ലഭ്യമായത്. (പ്രമേയം 5 കാണുക)

സസ്യശാസ്ത്രം മുതൽ ശരീരഘടനാശാസ്ത്രം വരെയും ഗണിതശാസ്ത്രം മുതൽ കല വരെയുമുള്ള വ്യത്യസ്ത മേഖലകളിലെല്ലാം വിസ്മയകരമാം വിധം നിറഞ്ഞുനിന്ന ലിയൊനാർദൊ ഡാവിഞ്ചി (Leonardo da Vinci, 1452-1519) യുടെ സൃഷ്ടിയാണ് ഈ സ്വരേഖാചിത്രം (self portrait). '*മോണാലിസ*', '*അന്ത്യ അത്താഴം*', എന്നീ ചിത്രങ്ങൾ വരച്ചത് അദ്ദേഹമാണ്.

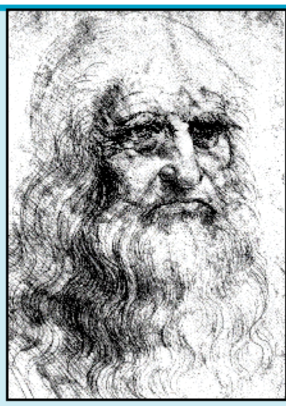

പറക്കാൻ കഴിയുക എന്നത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വലിയൊരു സ്വപ്നമായിരുന്നു. പറക്കുന്ന പക്ഷികളെ ദീർഘകാലം നിരീക്ഷിച്ച് അദ്ദേഹം ഒരു പറക്കൽ യന്ത്രത്തിന് രൂപകല്പന നൽകി.

'ലിയൊനാർദൊ ഡാവിഞ്ചി, പരീക്ഷണങ്ങളുടെ ശിഷ്യൻ' എന്നാണ് അദ്ദേഹം പേരെഴുതി ഒപ്പുവച്ചിരുന്നത്.

ശരീരഘടനാശാസ്ത്രം, ക്ഷേത്രഗണിതം, ഭൗതികശാസ്ത്രം എന്നിവയ്ക്കൊപ്പം മനോഹാരിതയെക്കുറിച്ചുള്ള അവരുടെ ശക്തമായ ബോധവും ഇറ്റാലിയൻ കലയ്ക്ക് ഒരു പുത്തൻ ഗുണമേന്മ നൽകി. റിയലിസം എന്നുവിളിക്കപ്പെട്ട ഈ ശൈലി പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടു വരെ നിലനിന്നിരുന്നു.

പ്രവർത്തനം 2

പതിനാറാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ഇറ്റാലിയൻ കലാകാരന്മാരുടെ സൃഷ്ടികളിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന വ്യത്യസ്ത ശാസ്ത്രീയ ഘടകങ്ങൾ വിശദീകരിക്കുക.

വാസ്തു ശില്പകല (Architecture)

റോമാ സാമ്രാജ്യകാലത്തെ കെട്ടിടങ്ങളുടെ പല സവിശേഷതകളും പകർത്തിയ ഒന്നായിരുന്നു പതിനാറാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ഇറ്റാലിയൻ വാസ്തുശില്പകല.

പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിൽ റോമാനഗരം നയനമനോഹരമായി പുനരുജ്ജീവിക്കപ്പെട്ടു. 1417 മുതൽ മാർപ്പാപ്പമാർ രാഷ്ട്രീയമായി കരുത്താർജിക്കാൻ തുടങ്ങി. 1378 നുശേഷം ഒരേ സമയം പ്രതിയോഗികളായ രണ്ടു മാർപ്പാപ്പമാർ തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടാൻ തുടങ്ങിയതോടെ ഉടലെടുത്ത ദൗർബല്യങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞതായിരുന്നു ഇതിനു കാരണം. റോമിന്റെ ചരിത്രപഠനത്തെ ഇവർ ശക്തമായി പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു. പുരാവസ്തുശാസ്ത്രജ്ഞർ (പുരാവസ്തുശാസ്ത്രം പുതിയൊരു നൈപുണിയായിരുന്നു) റോമിന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ ശ്രദ്ധാപൂർവം ഉൽഖനനം ചെയ്തു. വാസ്തുശില്പകലയിൽ ഇതൊരു പുതിയ ശൈലിക്ക് തുടക്കമിട്ടു. രാജകീയ റോമൻ ശൈലിയുടെ പുനരുത്ഥാനമായ ഈ ശൈലി 'ക്ലാസ്സിക്കൽ' എന്നറിയപ്പെടുന്നു. മാർപ്പാപ്പമാർ, സമ്പന്നരായ വ്യാപാരികൾ, കുലീനർ തുടങ്ങിയവർ ക്ലാസ്സിക്കൽ ശില്പകലയിൽ പരിചിതരായ വാസ്തുശില്പികളെ നിയമിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ചിത്രങ്ങൾ, ശില്പങ്ങൾ, പ്രതലത്തിൽ നിന്ന് ഉന്തി നിൽക്കുന്ന ചിത്രങ്ങൾ എന്നിവ കൊണ്ട് കെട്ടിടങ്ങളെ മോടിപിടിപ്പിക്കുവാൻ കലാകാരൻമാരെയും ശില്പികളെയും നിയോഗിച്ചു.

ചിത്രകല, ശില്പകല, വാസ്തുശില്പകല എന്നിവയിൽ ഒരേ സമയം പ്രാവീണ്യമുള്ള ചില വ്യക്തികളും ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇതിൽ ഏറ്റവും പ്രമുഖനായ വ്യക്തിയായിരുന്നു മൈക്കലാഞ്ചലോ ബുണറോട്ടി (Michelangelo Buonarroti, 1475–1564). മാർപ്പാപ്പയ്ക്കുവേണ്ടി സിസ്റ്റൈൻ ചാപ്പലിന്റെ മച്ചിൽ വരച്ച ചിത്രങ്ങൾ, 'പിയാത്ത' ('The Pieta') എന്ന ശില്പം, സെന്റ് പീറ്റേഴ്സ് പള്ളിയുടെ താഴികക്കുടത്തിന്റെ രൂപകല്പന എന്നിവ അദ്ദേഹത്തെ അനശ്വരനാക്കി. ഇവയെല്ലാം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത് റോമിലാണ്. ഫ്ളോറൻസിലെ ശ്രദ്ധേയമായ ഡ്യൂമോ (Duomo) യുടെ രൂപ കല്പന ചെയ്ത വാസ്തു ശിലാവിദഗ്ധനായ ഫിലിപ്പോ ബ്രൂണലേഷി (Filippo Brunelleschi, 1337–1445) തന്റെ ജീവിതം ആരംഭിച്ചത് ഒരു ശില്പിയായിട്ടായിരുന്നു.

കലാകാരൻമാർ ഓരോരുത്തരും അവരവരുടെ പേരിൽത്തന്നെ അറിയപ്പെടാൻ തുടങ്ങിയത് ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ ഒരു സുപ്രധാന മാറ്റമായിരുന്നു. മുൻകാലങ്ങളിൽ ഇവർ ഒരു സംഘത്തിലെ അല്ലെങ്കിൽ ഗിൽഡിലെ (guild) അംഗങ്ങളെന്ന നിലയിലായിരുന്നു അറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്.

ആദ്യം അച്ചടിച്ച ഗ്രന്ഥങ്ങൾ (The First Printed Books)

മഹാന്മാരായ കലാകാരന്മാർ നിർമ്മിച്ച ചിത്രങ്ങൾ, ശില്പങ്ങൾ, കെട്ടിടങ്ങൾ എന്നിവ കാണണമെങ്കിൽ മറ്റുരാജ്യങ്ങളിലെ ആളുകൾക്ക് ഇറ്റലിയിലേക്ക് യാത്ര ചെയ്യേണ്ടി വന്നിരുന്നു. എന്നാൽ എഴുത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ ഇറ്റാലിയൻ ഭാഷയിൽ എന്താണോ രചിക്കപ്പെട്ടത്, അവയെല്ലാം ലോക രാജ്യങ്ങളിലേക്ക് സഞ്ചരിച്ചെത്തി. പതിനാറാം നൂറ്റാണ്ടിലുണ്ടായ ഏറ്റവും മഹത്തരമായ വിപ്ലവമായ അച്ചടി സാങ്കേതികവിദ്യയിലുള്ള ആധികാരിക ജ്ഞാനമാണ് ഇതിനു കാരണമായത്. ഇതിന് യൂറോപ്യൻമാർ മറ്റ് പ്രദേശങ്ങ

ളിലെ ജനതകളോട് കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അച്ചടി സാങ്കേതികവിദ്യ ചൈനക്കാരിൽ നിന്നാണ് അവർക്ക് ലഭിച്ചത്. യൂറോപ്യൻ വ്യാപാരികളും, നയതന്ത്രജ്ഞരും മംഗോളിയയിലെ രാജാക്കന്മാരുടെ കൊട്ടാര സദസ്സുകൾ സന്ദർശിച്ചപ്പോഴാണ് അതിന്റെ പ്രായോഗികത പരിചയപ്പെടാൻ കഴിഞ്ഞത്. (മറ്റ് മൂന്ന് പ്രധാന കണ്ടുപിടുത്തങ്ങളായ വെടിക്കോപ്പ്, വടക്ക് നോക്കി യന്ത്രം, അബാക്കസ് എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവും യൂറോപ്യൻമാർക്ക് ലഭിച്ചത് ഇപ്രകാരമാണ്.)

മുൻകാലങ്ങളിൽ പുസ്തകങ്ങൾ ചുരുക്കം ചില കൈയെഴുത്തുപ്രതികളുടെ രൂപത്തിലാണ് നിലനിന്നിരുന്നത്. 1455-ൽ, ആദ്യത്തെ അച്ചടിശാല സ്ഥാപിച്ച ജർമ്മൻകാരനായ ഗുട്ടൻബർഗ് (1400–1458) ബൈബിളിന്റെ 150 പകർപ്പുകൾ അച്ചടിച്ചു. മുൻകാലങ്ങളിൽ ബൈബിളിന്റെ ഒരു പകർപ്പ് എഴുതിത്തയാറാക്കുവാൻ ഒരു സന്യാസിക്കുവേണ്ടിയിരുന്ന സമയം കൊണ്ടാണ് ഇത്രയും പകർപ്പുകൾ അദ്ദേഹം അച്ചടിച്ചത്!

1500 ആയപ്പോഴേക്കും ധാരാളം ക്ലാസിക്കൽ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഇറ്റലിയിൽ അച്ചടിക്കപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഇതിൽ മിക്കതും ലത്തീൻ ഭാഷയിൽ ആയിരുന്നു. അച്ചടിച്ച ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ലഭ്യമായതോടെ, പ്രസംഗക്കുറിപ്പുകളെ മാത്രം ആശ്രയിക്കാതെ വിദ്യാർഥികൾക്ക് പുസ്തകങ്ങൾ വാങ്ങി ഉപയോഗിക്കാൻ സാധിച്ചു. ഇതുമൂലം ആശയങ്ങൾ, അഭിപ്രായങ്ങൾ, വിവരങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ മുൻപത്തേക്കാളും വേഗത്തിൽ പ്രചരിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. പുതിയ ആശയങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന അച്ചടിച്ച ഒരു ഗ്രന്ഥം വളരെ വേഗത്തിൽ നൂറുകണക്കിന് വായനക്കാരിലേക്ക് എത്തിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു. ഓരോരുത്തർക്കും സ്വന്തമായിത്തന്നെ പുസ്തകങ്ങളുടെ പകർപ്പുകൾ വാങ്ങാൻ കഴിഞ്ഞതിനാൽ വ്യക്തികൾക്ക് കൂടുതൽ പുസ്തകങ്ങൾ വായിക്കുവാൻ സാധിച്ചു. ഇത് ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ വായനാശീലം വളർത്തി.

പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അന്ത്യത്തോടെ, ഇറ്റലിയിലെ മാനവികസംസ്കാരം ആൽപ്സ് കടന്ന് വേഗത്തിൽ വ്യാപിക്കുവാൻ പ്രധാനകാരണം അച്ചടിച്ച ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പ്രചാരമായിരുന്നു. മുൻകാലങ്ങളിലെ ബൗധിക പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ചില പ്രത്യേക പ്രദേശങ്ങളിൽ മാത്രമായി എന്തുകൊണ്ട് പരിമിതപ്പെട്ടുപോയി എന്നും ഇതു വ്യക്തമാക്കുന്നു.

ഡ്യൂമോ, ബ്രൂണെലേഷി രൂപകല്പന ചെയ്ത ഫ്ളോറൻസിലെ ദേവാലയപ്പള്ളിയുടെ താഴികക്കുടം

കലാസിദ്ധാന്തം, വാസ്തു ശില്പകല എന്നിവയെക്കുറിച്ച് ലിയോൺ ബാറ്റിസ്റ്റ ആൽബെർട്ടി (Leon Batista Alberti, 1404-72) എഴുതി. 'എല്ലാ സൃഷ്ടികളും ആസൂത്രണം ചെയ്യാനും പൂർത്തിയാക്കാനും കഴിവുള്ള ഒരാളായി ഒരു വാസ്തു ശില്പിയെ ഞാൻ കാണുന്നു. വലിയ ഭാരമുള്ള വസ്തുക്കളുടെ ചലനം, വസ്തുക്കളുടെ സംയോജനവും ചിട്ടയും, ഏറ്റവും മികച്ച സൗന്ദര്യം തുടങ്ങിയവയെല്ലാം ഇത്തരം ശില്പിക്ക് മനുഷ്യവർഗത്തിനായി ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയും.'

മനുഷ്യരെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു പുത്തൻ ആശയം (A New Concept of Human Beings)

മതത്തിന് മനുഷ്യ ജീവിതത്തിനുമേലുണ്ടായിരുന്ന നിയന്ത്രണം ലഘൂകരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞതാണ് മാനവിക സംസ്ക്കാരത്തിന്റെ ഒരു സവിശേഷത. ഇറ്റലിക്കാർ ഭൗതിക സമ്പത്ത്, അധികാരം, യശസ്സ് എന്നിവയിലേക്ക് ഏറെ ആകർഷിക്കപ്പെട്ടുവെങ്കിലും അവർ പൂർണമായും മതരഹിതർ ആയിരുന്നില്ല. വെനീസിലിലെ ഒരു മാനവികതാവാദിയായ ഫ്രാൻസിസ്കോ ബാർബറോ (Francesco Barbaro,1390–1454) സ്വത്ത് സമ്പാദനത്തെ ഒരു നന്മയായി അവതരിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അതിന് അനുകൂലമായി ഒരു ലഘുലേഖ എഴുതി. ചരിത്രപഠനം മനുഷ്യനെ പരിപൂർണതയിലേക്ക് നയിക്കുമെന്ന് വിശ്വസിച്ച ലോറൻസൊ വാല്ല (Lorenzo Valla,1406–1457) തന്റെ '*ഓൺ പ്ലെഷർ*' *(On Pleasure)* എന്ന പുസ്തകത്തിൽ സുഖലോലുപതയ്ക്കെതിരെയുള്ള ക്രിസ്തീയ

വിലക്കിനെ ശക്തമായി എതിർത്തു. ഒരാൾ എങ്ങനെ വിനയത്തോടെ സംസാരിക്കണം, എങ്ങനെ ശരിയായി വസ്ത്രധാരണം നടത്തണം, സംസ്കാരസമ്പന്നനായ ഒരാൾ ഏതെല്ലാം കഴിവുകൾ ആർജിക്കണം തുടങ്ങിയ നല്ല പെരുമാറ്റ രീതികൾക്ക് ഈ കാല ഘട്ടത്തിൽ കൂടുതൽ ഗൗരവം കൈവന്നു.

അധികാരം, ധനം എന്നിവയ്ക്കു പിന്നാലെ പായാതെ തന്നെ ഇതര മാർഗങ്ങ ളിലൂടെ സ്വന്തം ജീവിതം രൂപപ്പെടുത്താൻ കഴിവുള്ളവരാണ് മനുഷ്യരെന്ന് മാന വികതാവാദം വ്യക്തമാക്കി. മനുഷ്യപ്രകൃതത്തിന് പല വശങ്ങളുണ്ടെന്ന വിശ്വാസത്തോട് ഈ ആശയം ഏറെ ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മൂന്ന് സാമൂഹിക വിഭാഗങ്ങൾ മാത്രമുണ്ടാ യിരുന്ന ഫ്യൂഡൽ സാമൂഹിക ക്രമത്തിനു വിരുദ്ധമായിരുന്നു, മനുഷ്യസ്വഭാവം ബഹു മുഖമാണ് എന്ന ധാരണയിലധിഷ്ഠിതമായ ഈ പുത്തൻ ആദർശം.

നിക്കോളോ മാക്യവെല്ലി (Niccolo Machiavelli) *'ദി പ്രിൻസ്' (The Prince, 1513)* എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിലെ പതിനഞ്ചാം അധ്യായത്തിൽ മനുഷ്യ പ്രകൃതത്തെക്കുറിച്ച് ഇങ്ങനെ രേഖപ്പെടുത്തി:

'അതിനാൽ സാങ്കല്പിക കാര്യങ്ങളെ മാറ്റി നിർത്തി യഥാർഥത്തിൽ നിലനിൽക്കുന്ന തിനെക്കുറിച്ച് മാത്രം പരാമർശിച്ചാൽ, ഞാൻ പറയുന്നു, മനുഷ്യരെക്കുറിച്ച്, വിശിഷ്യാ–കൂടുതൽ ശ്രദ്ധയാകർഷിക്കപ്പെടുന്നവരായ രാജാക്കന്മാരെക്കുറിച്ച്, എപ്പോ ഴെല്ലാം ചർച്ചചെയ്യുന്നുവോ അപ്പോഴെല്ലാം പ്രശംസയ്ക്കോ നിന്ദയ്ക്കോ കാരണങ്ങ ളാകുന്ന അവരുടെ വ്യത്യസ്തസ്വഭാവങ്ങളെയാണ് നാം ശ്രദ്ധിക്കാറുള്ളത്. ഉദാഹര ണമായി ചിലരെ ഉദാരമനസ്ക്കരായും മറ്റുചിലരെ പിശുക്കരായും കാണുന്നു. ചിലർ ധർമ്മിഷ്ഠരും, മറ്റു ചിലർ പിടിച്ച്പറിക്കാരുമാകും, ചിലർ ക്രൂരന്മാരും മറ്റു ചിലർ ദയാ ലുക്കളുമാകും; ഒരാൾ വിശ്വാസ വഞ്ചകനും മറ്റൊരാൾ വിശ്വസ്തനുമാകും; ഒരാൾ ബലഹീനനോ ഭീരുവോ ആകാം, മറ്റൊരാൾ ശക്തനും ധൈര്യശാലിയുമാകും; ഒരാൾ മര്യാദയുള്ളവനും മറ്റു ചിലർ അഹന്ത നിറഞ്ഞവരുമാകും; ഒരാൾ വിദ്വേഷാലുവാ ണെങ്കിൽ മറ്റൊരാൾ പരിശുദ്ധനായിരിക്കും; ഒരാൾ നിഷ്ക്കളങ്കനും, മറ്റൊരാൾ തന്ത്ര ജ്ഞനുമാകും; ഒരാൾ ശാഠ്യക്കാരനെങ്കിൽ മറ്റൊരാൾ അയവുള്ളവനാകും, ഒരാൾ ഉത്ക്ക ണ്ഠാകുലനും മറ്റൊരാൾ അചഞ്ചലനുമാകും; ഒരാൾ സന്ദേഹവാദിയും മറ്റൊരാൾ മതവിശ്വാസിയുമാകും; ഇതിങ്ങനെ തുടരുന്നു.'

'എല്ലാ മനുഷ്യരും ചീത്തയാണെന്നും തങ്ങളുടെ ക്രൂരത പ്രകടിപ്പിക്കാൻ എപ്പോഴും തയാറുള്ളവരാണെന്നും' മാക്യവെല്ലി വിശ്വസിച്ചു. 'കാരണം മനുഷ്യന്റെ ആഗ്രഹ ങ്ങൾ ഒരിക്കലും അവസാനിക്കാത്തതും അടങ്ങാത്തതുമാണ്.' മനുഷ്യന്റെ എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും ശക്തമായ അടിസ്ഥാന ചോദന സ്വാർഥ താൽപ്പര്യങ്ങളാ ണെന്ന് മാക്യവെല്ലി കരുതി.

സ്ത്രീകളുടെ ആഗ്രഹങ്ങൾ (The Aspirations of Women)

വ്യക്തിത്വം, പൗരത്വം എന്നീ പുത്തൻ ആശയങ്ങളിൽ നിന്ന് സ്ത്രീകളെ ഒഴിവാക്കിയി രുന്നു. പൊതുജീവിതത്തിൽ മേധാവിത്വം പുലർത്തിയിരുന്നത് കുലീന കുടുംബങ്ങളിലെ പുരുഷന്മാരായിരുന്നു. കുടുംബങ്ങളിൽ തീരുമാനങ്ങളെടുത്തിരുന്നതും അവരായിരുന്നു. പൊതുജീവിതത്തിലും കുടുംബ വ്യാപാരങ്ങളിലും തങ്ങളുടെ സ്ഥാനം ഏറ്റെടുക്കാൻ അവർ ആൺമക്കളെ പഠിപ്പിച്ചു. ചില സമയങ്ങളിൽ അവർ തങ്ങളുടെ ഇളയ ആൺമ ക്കളെ തിരുസഭയിൽ ചേർത്തു. സ്ത്രീധനം കുടുംബ വ്യാപാരങ്ങളിൽ നിക്ഷേപിച്ചി രുന്നുവെങ്കിലും ഭർത്താക്കൻമാർ നടത്തുന്ന കച്ചവട രീതിയെക്കുറിച്ച് അഭിപ്രായം പറ യാനുള്ള അവകാശം സ്ത്രീകൾക്കില്ലായിരുന്നു. പലപ്പോഴും വിവാഹത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം തന്നെ വ്യാപാര സഖ്യങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയായിരുന്നു. മതിയായ സ്ത്രീധനം കണ്ടെത്താൻ കഴിയാതെ വന്നത് ചിലരെ സന്യാസ ജീവിതത്തിലേക്കെത്തിച്ചു. വീട്ടു

കാര്യങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നവരായി മാത്രം കണ്ടിരുന്ന സ്ത്രീകളുടെ പൊതുജീവിതത്തിലുള്ള പങ്ക് വളരെ പരിമിതമായിരുന്നു.

എന്നിരുന്നാലും, കച്ചവടക്കാരുടെ കുടുംബങ്ങളിൽ സ്ത്രീകളുടെ സ്ഥാനമാനങ്ങൾക്ക് ചില വ്യത്യാസങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. കടകൾ നടത്തുന്നതിന് കടയുടമകളെ മിക്കപ്പോഴും അവരുടെ ഭാര്യമാർ സഹായിച്ചിരുന്നു. കച്ചവടക്കാരുടെയും ബാങ്കർമാരുടെയും കുടുംബങ്ങളിൽ പുരുഷൻമാർ ജോലിസംബന്ധമായ കാര്യങ്ങൾക്കായി ദൂരസ്ഥലങ്ങളിൽ പോകുമ്പോൾ കച്ചവടം നോക്കിനടത്തിയിരുന്നത് ഭാര്യമാരായിരുന്നു. കുലീന കുടുംബങ്ങളിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി, ഒരു വ്യാപാരിയുടെ അകാലമരണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിധവയെ പൊതുകാര്യങ്ങളിൽ പ്രധാന പങ്ക് വഹിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചു.

ഇസബെല്ല ദെസ്തെ

മാനവിക വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം തിരിച്ചറിഞ്ഞ പ്രതിഭാശാലികളും സർഗവൈഭവമുള്ളവരുമായ കുറച്ച് സ്ത്രീകൾ ഈ കാലഘട്ടത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. 'വിദ്യാഭ്യാസം, സ്ത്രീകൾക്ക് പ്രതിഫലമോ മാന്യതയോ നൽകുന്നില്ല എങ്കിൽപ്പോലും ഓരോ സ്ത്രീയും ഈ പഠനത്തിലൂടെ കടന്ന് പോകണ'മെന്ന് വെനീഷ്യൻ എഴുത്തുകാരിയായ കാസാൻഡ്ര ഫെദെൽ (Cassandra Fedele, 1465 - 1558) എഴുതി. ഒരു മാനവിക പണ്ഡിതന്റെ ഗുണങ്ങൾ നേടിയെടുക്കാൻ സ്ത്രീകൾക്ക് കഴിയില്ലെന്ന ആശയത്തെ ചോദ്യം ചെയ്ത വിരലിലെണ്ണാവുന്ന സ്ത്രീകളിൽ ഒരാളായിരുന്നു അവർ. ഗ്രീക്ക് ഭാഷയിലും ലത്തീൻ ഭാഷയിലും പാണ്ഡിത്യമുണ്ടായിരുന്ന ഫെദെലിനെ പ്രഭാഷണങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനായി പാദുവ സർവകലാശാലയിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചിരുന്നു.

വിദ്യാഭ്യാസത്തിന് ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ നൽകിയിരുന്ന പൊതുവായ പരിഗണനയിലേക്കാണ് ഫെദെലിന്റെ രചനകൾ വെളിച്ചം വീശുന്നത്. 'സ്ത്രീകളുടെതിനേക്കാൾ കൂടുതൽ പുരുഷന്റെ ആഗ്രഹങ്ങൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകി 'സ്വാതന്ത്ര്യത്തെക്കുറിച്ച് പരിമിതമായ നിർവചനം നൽകിയ' റിപ്പബ്ലിക്കിനെ വിമർശിച്ച നിരവധി വെനീഷ്യൻ സ്ത്രീ എഴുത്തുകാരിൽ ഒരാളായിരുന്നു ഫെദെൽ. മാന്തുവായിലെ മാർച്ചെസ് ആയിരുന്ന ഇസബെല്ല ദെസ്തെ (Isabella d'Este, 1474 -1539) ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ മറ്റൊരു പ്രമുഖ വനിതയായിരുന്നു. ഭർത്താവിന്റെ അഭാവത്തിൽ അവരായിരുന്നു രാജ്യത്തിന്റെ ഭരണം നിർവഹിച്ചിരുന്നത്. ഒരു ചെറിയ രാഷ്ട്രമായ മാന്തുവയിലെ കൊട്ടാര സദസ് അതിന്റെ ബൗദ്ധിക ശോഭയാൽ പ്രശസ്തമായിരുന്നു. പുരുഷമേൽക്കോയ്മയുടെ ഒരു ലോകത്ത് സാമ്പത്തിക ശക്തിയും, സ്വത്തുവകകളും,

പ്രവർത്തനം 3

ഒരു സ്ത്രീയും (ഫെദെൽ) ഒരു പുരുഷനും (കാസ്റ്റിഗ്ലിയോൺ) സ്ത്രീകളുടെ ആഗ്രഹങ്ങളെക്കുറിച്ച് പ്രകടിപ്പിച്ച വാദങ്ങൾ താരതമ്യംചെയ്യുക. ഒരു പ്രത്യേക വർഗത്തിൽപ്പെട്ട സ്ത്രീകൾ മാത്രമായിരുന്നോ ഇവരുടെ മനസ്സിൽ ഉണ്ടായിരുന്നത്?

എഴുത്തുകാരനും നയതന്ത്രജ്ഞനുമായ ബാൽത്തസാർ കാസ്റ്റിഗ്ലിയോൺ (Balthasar Castiglione) *ദി കോർട്ടിയർ (The Courtier, 1528)* എന്ന തന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിൽ എഴുതി:

'ആചാരങ്ങൾ, രീതികൾ, വാക്കുകൾ, അംഗചേഷ്ടകൾ, പെരുമാറ്റം, നടത്തരീതികൾ എന്നിവയിൽ ഒരു സ്ത്രീക്ക് ഒരിക്കലും ഒരു പുരുഷനുമായി സാദൃശ്യമുണ്ടാകരുതെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നു. കരുത്തുറ്റതും ദൃഢതയാർന്നതുമായ പൗരുഷമാണ് ഒരു പുരുഷന് യോജിക്കുന്നത്. മൃദുലമായ ആർദ്രതയാണ് ഒരു സ്ത്രീക്ക് അനുയോജ്യം. അവളുടെ ഓരോ ചലനത്തിലും സ്ത്രീത്വത്തിന്റെ മാധുര്യമുണ്ടാകും. വാക്കുകളിലും അവളുടെ ഓരോ പ്രവർത്തനത്തിലും ഇതുണ്ടാകും. ഈ രീതികളാണ് അവളെ പുരുഷനുമായി യാതൊരുവിധ സാമ്യവുമില്ലാത്ത ഒരു സ്ത്രീയാക്കി മാറ്റുന്നത്. മാന്യന്മാരായ പുരുഷന്മാർ ഇക്കാര്യങ്ങൾ നിയമാവലികളിൽ കൂട്ടിച്ചേർത്ത് കൊട്ടാരവാസികളെ പഠിപ്പിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ഇവയിൽ പലതും അവൾക്ക് ഉപയോഗിക്കുവാൻ കഴിവുണ്ടാവുകയും മികച്ച നേട്ടങ്ങളാൽ അവൾ സ്വയം അലങ്കരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു... കപടതയിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞു നിൽക്കാൻ; സ്വാഭാവിക ലാളിത്യമുണ്ടാകാൻ; പെരുമാറ്റ മര്യാദയും ബുദ്ധിയും വിവേകവുമുണ്ടാകാൻ; അഹങ്കാരവും ദുർഭാഷണവും പൊങ്ങച്ചവും ഒഴിവാക്കാൻ; സ്ത്രീകൾക്ക് യോജിച്ച പ്രവൃത്തികൾ ഭംഗിയായും ലളിതമായും ചെയ്യുന്നതിന്... പുരുഷനും കുടുംബത്തിനും എന്നതുപോലെ സ്ത്രീക്കും മനസ്സിന്റെ നന്മകൾ അനിവാര്യമാണെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നു.'

വിദ്യാഭ്യാസവും ഉണ്ടെങ്കിൽ മാത്രമേ സ്ത്രീകൾക്ക് സ്വന്തമായൊരു വ്യക്തിത്വം നേടിയെടുക്കാൻ കഴിയൂ എന്ന അവരുടെ ദൃഢവിശ്വാസത്തെ ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ സ്ത്രീപക്ഷ രചനകൾ വെളിവാക്കുന്നു.

ക്രിസ്തുമതത്തിനുള്ളിലെ സംവാദങ്ങൾ (Debates within Christianity)

വ്യാപാരവും സഞ്ചാരവും, സൈനിക കീഴടക്കലും നയതന്ത്ര ബന്ധങ്ങളും ഇറ്റലിയിലെ നഗരങ്ങളെയും കൊട്ടാരങ്ങളെയും വിദൂരലോകവുമായി ബന്ധിപ്പിച്ചു. വിദ്യാസമ്പന്നരും ധനികരുമായ ആളുകൾ ഈ പുതിയ സംസ്കാരത്തെ പുകഴ്ത്തുകയും അനുകരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ പുതിയ ആശയങ്ങളിൽ വളരെക്കുറച്ച് മാത്രമേ എഴുത്തും വായനയും അറിയാത്ത സാധാരണക്കാരിലേക്ക് എത്തിച്ചേർന്നുള്ളൂ.

പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിലും പതിനാറാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആദ്യകാലങ്ങളിലും വടക്കൻ യൂറോപ്പിലെ സർവകലാശാലകളിലെ പല പണ്ഡിതന്മാരും മാനവിക ആശയങ്ങളിലേക്ക് ആകർഷിക്കപ്പെട്ടു. അവരും ഇറ്റലിയിലെ തങ്ങളുടെ സഹപ്രവർത്തകരെപ്പോലെ ക്രൈസ്തവരുടെ വിശുദ്ധ ഗ്രന്ഥത്തോടൊപ്പം തന്നെ ഗ്രീസിലെയും റോമിലെയും ക്ലാസ്സിക്കൽ കൃതികളിലും ശ്രദ്ധകേന്ദ്രീകരിച്ചു. ഇറ്റലിയിൽ പണ്ഡിതരായിരുന്നു മാനവികതാ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ മേധാവിത്തം പുലർത്തിയതെങ്കിൽ അതിന് വിഭിന്നമായി വടക്കൻ യൂറോപ്പിൽ ക്രിസ്തീയ സഭയിലെ ധാരാളം അംഗങ്ങൾ മാനവികാശയങ്ങളിൽ ആകൃഷ്ടരായി. ലളിതമായ ഒരു മതത്തിലേക്ക് പിൽക്കാലങ്ങളിൽ കടന്നുവന്ന അനാവശ്യമായ അനുഷ്ഠാനങ്ങളെ തള്ളിക്കളഞ്ഞുകൊണ്ട് പ്രാചീനഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന മത ജീവിതത്തിലേക്കു മടങ്ങാൻ അവർ സഭാംഗങ്ങളെ ആഹ്വാനം ചെയ്തു. മനുഷ്യൻ സ്വതന്ത്രനും യുക്തിചിന്തയുടെ പ്രതിനിധിയുമാണെന്ന വിപ്ലവകരമായ പുതിയ ആശയമായിരുന്നു അവരുടേത്. പിന്നീട് വന്ന ദാർശനികന്മാർ ഈ വീക്ഷണങ്ങൾ ആവർത്തിച്ചു. വിദൂരത്തുള്ള ഒരു ദൈവമാണ് മനുഷ്യന്റെ സ്രഷ്ടാവ് എന്നും സ്വതന്ത്രമായി ജീവിക്കാനും ഇഹലോകത്തിൽ സന്തോഷിക്കാനും ദൈവം അനുവദിച്ചു എന്നുമുള്ള വിശ്വാസത്തിൽ നിന്നും അവർ പ്രചോദനം ഉൾക്കൊണ്ടു.

ഇംഗ്ലണ്ടിലെ തോമസ് മൂർ (Thomas More, 1478 – 1535) ഹോളണ്ടിലെ ഇറാസ്മസ് (Erasmus,1466 – 1536) മുതലായ ക്രിസ്തീയ മാനവികതാ വാദികൾക്ക് മതസ്ഥാപനം അത്യാഗ്രഹം നിറഞ്ഞതാണെന്നും അത് സാധാരണക്കാരിൽ നിന്ന് സ്വേച്ഛാനുസൃതം പണപ്പിരിവ് നടത്തുന്നുവെന്നും തോന്നി. എതിർപ്പുണ്ടാക്കിയ മറ്റൊരു പ്രവൃത്തി പാപവിമോചന പത്രികയുടെ വിൽപ്പനയായിരുന്നു. ഇത് ഒരു പ്രമാണമായിരുന്നു. ഇത് വാങ്ങുന്നവർ തങ്ങളുടെ പാപഭാരത്തിൽ നിന്നു മോചിതരാകുന്നു എന്ന തോന്നലുളവാക്കിയിരുന്നു. പ്രാദേശികഭാഷകളിൽ അച്ചടിച്ചിറങ്ങിയ ബൈബിളിന്റെ പരിഭാഷകളിൽ നിന്ന് ഇത്തരം ആചാരങ്ങൾ പിന്തുടരുവാൻ തങ്ങളുടെ മതം അനുവദിക്കുന്നില്ലെന്ന് ക്രൈസ്തവർ തിരിച്ചറിയാൻ തുടങ്ങി.

അക്കാലത്തെ സഭ ഏർപ്പെടുത്തിയ നികുതികൾക്കെതിരെ യൂറോപ്പിൽ മിക്കവാറും എല്ലായിടത്തും കർഷകർ കലാപമുയർത്താൻ തുടങ്ങി. പുരോഹിതൻമാരുടെ നിർബന്ധിത വിഭവ സമാഹരണത്തിനെതിരെ സാധാരണക്കാരായ ആളുകൾ പ്രതിഷേധിച്ചപ്പോൾ തങ്ങളുടെ ഭരണകാര്യങ്ങളിൽ സഭ ഇടപെടുന്നതിൽ രാജാക്കന്മാരും അതൃപ്തരായിരുന്നു. റോമിലെ ആദ്യത്തെ ക്രിസ്തീയ ചക്രവർത്തിയായിരുന്ന കോൺസ്റ്റന്റൈൻ പുറപ്പെടുവിച്ചു എന്ന് കരുതപ്പെടുന്ന 'കോൺസ്റ്റന്റൈന്റെ ദാനം' (Donation of Constantine) എന്ന രേഖയാണ് പുരോഹിതന്മാർക്ക് നിയമപരവും ധനകാര്യപരവുമായ അധികാരങ്ങൾ അവകാശപ്പെടാൻ ആധാരമായതെന്ന് മാനവികതാ

വാദികൾ ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയപ്പോൾ ഇവർ സന്തുഷ്ടരായി. പിൽക്കാലത്ത് കെട്ടിച്ചമയ്ക്കപ്പെട്ട ഒരു രേഖയാണിതെന്ന് തെളിയിക്കുവാനും മാനവികതാവാദികൾക്ക് കഴിഞ്ഞു.

1517-ൽ, ജർമ്മനിയിലെ ഒരു യുവസന്യാസിയായിരുന്ന മാർട്ടിൻ ലൂഥർ (Martin Luther, 1483-1546) കത്തോലിക്കാ സഭയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കെതിരെ ശക്തമായ പ്രചാരണം ആരംഭിച്ചു. ദൈവവുമായി ബന്ധം സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ഒരാൾക്ക് പുരോഹിതന്മാരുടെ ആവശ്യമില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം വാദിച്ചു. ദൈവത്തിൽ പരിപൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കാൻ അദ്ദേഹം തന്റെ അനുയായികളോട് ആഹ്വാനം ചെയ്തു. യഥാർഥ വിശ്വാസത്തിലൂടെ മാത്രമേ ശരിയായ ജീവിതം നയിക്കാനും സ്വർഗത്തിലെത്തിച്ചേരാനും കഴിയൂ എന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. പ്രൊട്ടസ്റ്റന്റ് മതനവീകരണം (Protestant Reformation) എന്നായിരുന്നു ഈ പ്രസ്ഥാനം അറിയപ്പെട്ടത്. ഇതിന്റെ ഫലമായി ജർമ്മനിയിലെയും സ്വിറ്റ്സർലന്റിലെയും പള്ളികൾ കത്തോലിക്കാസഭയുമായും മാർപ്പാപ്പയുമായുമുള്ള എല്ലാ ബന്ധങ്ങളും വിഛേദിച്ചു. ലൂഥറിന്റെ ആശയങ്ങൾ സ്വിറ്റ്സർലന്റിൽ ജനഹൃദയങ്ങളിലെത്തിച്ചത് ഉൾറിച്ച് സ്വിംഗ്ളി (Ulrich Zwingli, 1484 -1531) യും പിന്നീട് ജീൻ കാൽവിനുമായിരുന്നു (Jean Calvin, 1509 - 64). വ്യാപാരികളുടെ പിന്തുണ ലഭിച്ചിരുന്നതിനാൽ നഗരപ്രദേശങ്ങളിൽ പരിഷ്ക്കരണവാദികൾക്ക് വലിയ ജനപിന്തുണയുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ കത്തോലിക്കാ സഭയ്ക്ക് അതിന്റെ സ്വാധീനം നിലനിർത്തുവാൻ കഴിഞ്ഞു. ജർമ്മനിയിലെ മറ്റ് പരിഷ്ക്കരണവാദികളിൽ അനബാപ്റ്റിസ്റ്റുകളെപ്പോലുള്ളവർ (Anabaptists) സമൂലപരിഷ്കരണവാദികൾ ആയിരുന്നു. മോക്ഷം എന്ന ആശയത്തെ എല്ലാവിധ സാമൂഹ്യ അടിച്ചമർത്തലുകളും അവസാനിപ്പിക്കുന്നതുമായി അവർ കൂട്ടിയിണക്കി. ദൈവം എല്ലാ ജനങ്ങളെയും തുല്യരായി സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ അവർ നികുതി കൊടുക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥരല്ലെന്നും സ്വന്തം പുരോഹിതൻമാരെ തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ അവകാശമുണ്ടെന്നും അവർ വാദിച്ചു. ഫ്യൂഡലിസത്തിന്റെ അടിച്ചമർത്തലുകൾ അനുഭവിച്ചിരുന്ന കർഷകരെ ഇത്തരം ആശയങ്ങൾ ആകർഷിച്ചു.

ക്രിസ്തുവിന്റെ ജീവിതം, പ്രബോധനം, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്യകാല അനുയായികൾ എന്നിവയെക്കുറിച്ച് വിവരിക്കുന്ന ബൈബിളിന്റെ ഒരു ഭാഗമാണ് പുതിയ നിയമം (The New Testament)

1506-ൽ ബൈബിൾ ഇംഗ്ലീഷിലേക്ക് വിവർത്തനം ചെയ്ത, ഇംഗ്ലണ്ടുകാരനായ ലൂഥറൻ, വില്യം റ്റിൻഡേൽ (William Tyndale, 1494-1536) പ്രൊട്ടസ്റ്റന്റ് വിശ്വാസത്തെ പ്രതിരോധിച്ചത് ഇങ്ങനെയായിരുന്നു.

'ഇതിൽ എല്ലാവരും സമ്മതിക്കുന്നു, തിരുവെഴുത്തിന്റെ അറിവിൽ നിന്നും നിങ്ങളെ ആട്ടിയോടിക്കുന്നതിൽ, ആ തിരുവെഴുത്തുകൾ നിങ്ങൾക്ക് മാതൃഭാഷയിൽ ലഭിക്കരുതെന്ന് ശഠിക്കുന്നതിൽ, ലോകത്തെ എപ്പോഴും ഇരുണ്ടതായി നിലനിർത്തി, ജനമനസ്സുകളിൽ തങ്ങളെ പ്രതിഷ്ഠിക്കാനുദ്ദേശിച്ച്, അന്ധവിശ്വാസത്തിലൂടെയും തെറ്റായ നിയമാവലികളിലൂടെയും അവസാനിക്കാത്ത പൊരുത്തക്കേടുകളെയും ദുരഭിമാനങ്ങളെയും തൃപ്തിപ്പെടുത്തിയും ചക്രവർത്തിക്കും രാജാക്കന്മാർക്കും മീതെ തങ്ങളെത്തന്നെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചും, ദൈവത്തിനു മുകളിൽ പോലും... പുതിയ നിയമം മാതൃഭാഷയിലേക്ക് പരിഭാഷപ്പെടുത്താൻ ഇതെല്ലാമാണ് എന്നെ പ്രേരിപ്പിച്ചത്. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, തിരുവചനങ്ങൾ സാധാരണക്കാരുടെ മുമ്പിൽ അവരുടെ മാതൃഭാഷയിൽ ലളിതമായി ലഭ്യമാക്കിയല്ലാതെ, അവർക്ക് ആ തിരുവെഴുത്തിലെ പ്രക്രിയയും ക്രമവും അർഥവും മനസ്സിലാക്കാനോ, അവരെ സത്യത്തിൽ ഉറപ്പിക്കാനോ കഴിയില്ലെന്ന് അനുഭവം കൊണ്ട് ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കുന്നു.'

സമൂലപരിഷ്ക്കരണവാദത്തെ ലൂഥർ അനുകൂലിച്ചിരുന്നില്ല. കർഷകകലാപങ്ങൾ അടിച്ചമർത്താൻ അദ്ദേഹം ജർമ്മൻ ഭരണാധികാരികളോട് ആഹ്വാനംചെയ്തു. അതിനെത്തുടർന്ന് 1525-ൽ അവർ കലാപങ്ങൾ അടിച്ചമർത്തി. എന്നാൽ സമൂലപരിഷ്ക്കരണവാദം ഈ അടിച്ചമർത്തലുകളെ അതിജീവിച്ചു. ഫ്രാൻസിൽ അത്

പ്രൊട്ടസ്റ്റന്റ് വിഭാഗക്കാരുടെ പ്രതിഷേധവുമായി ലയിച്ചു ചേർന്നു. കത്തോലിക്കാ ഭരണാധികാരികളാൽ പീഡിപ്പിക്കപ്പെട്ട ഫ്രഞ്ചു പ്രൊട്ടസ്റ്റന്റുകാർ ഭരണാധികാരിയെ പുറത്താക്കാനും തങ്ങൾക്ക് ഇഷ്ടപ്പെട്ട ഭരണാധികാരിയെ തിരഞ്ഞെടുക്കാനും അവകാശമുണ്ടെന്ന് വാദിച്ചു . അവസാനം ഫ്രാൻസിലും മറ്റു പല യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളിലും കത്തോലിക്കാസഭ സ്വന്തം ഇഷ്ടപ്രകാരം ആരാധന നടത്താൻ പ്രൊട്ടസ്റ്റന്റുകാരെ അനുവദിച്ചു. ഇംഗ്ലണ്ടിലെ ഭരണാധികാരികൾ മാർപ്പാപ്പയുമായുള്ള എല്ലാ ബന്ധവും അവസാനിപ്പിച്ചു. ഇതിനെത്തുടർന്ന് ഇംഗ്ലണ്ടിലെ രാജാവ് അല്ലെങ്കിൽ രാജ്ഞി ഇംഗ്ലീഷ് സഭയുടെ തലവനായി മാറി.

ഈ ആശയങ്ങളുടെ സ്വാധീനത്തിൽനിന്ന് ഒഴിഞ്ഞു നിൽക്കാൻ കത്തോലിക്കാസഭയ്ക്ക് സാധ്യമായിരുന്നില്ല. അവർ സ്വയം നവീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളാരംഭിച്ചു. സ്പെയിനിലെയും ഇറ്റലിയിലെയും സഭാപ്രവർത്തകർ ലളിതജീവിതത്തിന്റെയും, ദരിദ്രസേവനത്തിന്റെയും ആവശ്യകത ഉയർത്തിക്കാട്ടി. സ്പെയിനിൽ, 1540-ൽ ഇഗ്നേഷ്യസ് ലയോള (Ignatius Loyola) പ്രൊട്ടസ്റ്റന്റ് ആശയങ്ങളെ നേരിടുന്നതിനായി 'ഈശോസഭ' (Society of Jesus) സ്ഥാപിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുയായികൾ ജെസ്യൂട്ടുകൾ (Jesuits) എന്ന് വിളിക്കപ്പെടുന്നു. ദരിദ്രരെ സേവിക്കുക, മറ്റു സംസ്കാരങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവ് വിപുലീകരിക്കുക എന്നിവയായിരുന്നു ജെസ്യൂട്ടുകളുടെ ദൗത്യം.

പ്രവർത്തനം 4

എന്തെല്ലാം വിഷയങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയാണ് പ്രൊട്ടസ്റ്റന്റുകാർ കത്തോലിക്കാസഭയെ വിമർശിച്ചത്?

പതിനാറും പതിനേഴും നൂറ്റാണ്ടുകൾ (The Sixteenth and Seventeenth Centuries)	
1516	തോമസ് മൂറിന്റെ *'ഉട്ടോപ്യ'* പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു
1517	മാർട്ടിൻ ലൂഥർ 95 വാദപ്രസ്താവങ്ങൾ തയാറാക്കുന്നു
1522	ലൂഥർ ബൈബിൾ ജർമ്മൻ ഭാഷയിലേക്ക് വിവർത്തനം ചെയ്യുന്നു
1525	ജർമ്മനിയിലെ കർഷകകലാപം
1543	ആൻഡ്രിയസ് വെസാലിയസ് *'ഓൺ അനാട്ടമി' (On Anatomy)* എന്ന ഗ്രന്ഥം രചിക്കുന്നു
1559	രാജാവിനെ/രാജ്ഞിയെ തലവനാക്കിക്കൊണ്ട് ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ആംഗ്ലിക്കൻ സഭ സ്ഥാപിച്ചു
1569	ജെഹാർഡസ് മെർക്കേറ്റർ ഭൂമിയുടെ സിലിണ്ടർ ആകൃതിയിലുള്ള ഭൂപടം തയാറാക്കുന്നു
1582	പോപ്പ് ഗ്രിഗറി പതിമൂന്നാമൻ ഗ്രിഗോറിയൻ കലണ്ടർ അവതരിപ്പിച്ചു
1628	വില്യം ഹാർവി ഹൃദയത്തെ രക്തചംക്രമണവുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുന്നു
1673	പാരീസിൽ സയൻസ് അക്കാദമി സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്നു
1687	ഐസക് ന്യൂട്ടന്റെ *പ്രിൻസിപ്പിയ മാത്തമാറ്റിക്ക* പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു

കോപ്പർനിക്കൻ വിപ്ലവം (The Copernican Revolution)

മനുഷ്യൻ പാപിയാണെന്ന ക്രിസ്തീയ സങ്കൽപ്പം തികച്ചും വ്യത്യസ്തമായ മറ്റൊരു കോണിൽ നിന്നും വിമർശനം നേരിട്ടു. ശാസ്ത്രജ്ഞരാണ് ആ വിമർശനം ഉയർത്തിയത്. മാർട്ടിൻ ലൂഥറിന്റെ സമകാലികനായിരുന്ന കോപ്പർനിക്കസിന്റെ (Copernicus, 1473-1543) രചനകളിലൂടെയാണ് യൂറോപ്യൻ ശാസ്ത്രത്തിനൊരു വഴിത്തിരിവുണ്ടായത്. ഭൂമി പാപപങ്കിലമായ ഒരു സ്ഥലമാണെന്നും കനത്ത പാപഭാരത്താൽ അത് നിശ്ചലമാണെന്നും അക്കാലത്ത് ക്രൈസ്തവർ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. പ്രപഞ്ചകേന്ദ്രം ഭൂമിയാണെന്നും ജ്യോതിർ ഗ്രഹങ്ങളെല്ലാം (celestial planets) അതിനെ വലം വയ്ക്കുന്നുവെന്നും അവർ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു.

> ദൈവികം അഥവാ സ്വർഗീയം എന്നാണ് സെലസ്റ്റിയൽ (celestial) എന്ന വാക്കിനർഥം. എന്നാൽ ലൗകിക ഗുണങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കാനാണ് ടെറസ്ട്രിയൽ (terrestrial) എന്ന വാക്കുപയോഗിക്കുന്നത്.

ഭൂമിയുൾപ്പെടെയുള്ള എല്ലാ ഗ്രഹങ്ങളും സൂര്യനെ വലം വയ്ക്കുന്നുവെന്ന് കോപ്പർനിക്കസ് സ്ഥിരീകരിച്ചു. ഒരു അടിയുറച്ച ക്രിസ്തുമത വിശ്വാസിയായിരുന്ന കോപ്പർനിക്കസ് തന്റെ സിദ്ധാന്തത്തോട് യാഥാസ്ഥിതികരിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന പ്രതികരണങ്ങളെ ഭയപ്പെട്ടിരുന്നു. ഇക്കാരണത്താൽ *'ദീ റെവല്യൂഷനിബസ്'* *(De revolutionibus* [ഭ്രമണം]) എന്ന തന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ കൈയെഴുത്ത് പ്രതി അച്ചടിച്ച് പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചില്ല. മരണക്കിടക്കയിൽ വച്ച് അദ്ദേഹം തന്റെ പുസ്തകത്തിന്റെ കയ്യെഴുത്തു പ്രതി അനുയായിയായ ജൊവാകിം റെറ്റിക്കസിനെ (Joachim Rheticus) ഏൽപ്പിച്ചു. കോപ്പർ നിക്കസിന്റെ ആശയങ്ങൾ ജനങ്ങൾ അംഗീകരിക്കുവാൻ ഏറെക്കാലമെടുത്തു. പിന്നീട് അരനൂറ്റാണ്ടിലേറെ വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം ജോഹാന്നസ് കെപ്ലറും (Johannes Kepler, 1571–1630) ഗലീലിയോ ഗലീലിയും (Galileo Galilei,1564-1642) പോലെയുള്ള ജ്യോതിശാസ്ത്രജ്ഞൻമാർ തങ്ങളുടെ രചനകളിലൂടെ 'സ്വർഗവും' ഭൂമിയും തമ്മിലുള്ള അകലത്തെ ബന്ധിപ്പിച്ചു. സൗരകേന്ദ്രീകൃത വ്യവസ്ഥയുടെ (Sun-centred system) ഒരു ഭാഗമാണ് ഭൂമി എന്ന സിദ്ധാന്തത്തെ *'കോസ്മോഗ്രാഫിക്കൽ മിസ്റ്ററി' (Cosmographical Mystery)* എന്ന തന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിലൂടെ കെപ്ലർ പ്രശസ്തമാക്കി. ഗ്രഹങ്ങൾ സൂര്യനെ വലംവയ്ക്കുന്നത് വൃത്താകൃതിയിലല്ല, ദീർഘവൃത്താകൃതിയിലാണെന്ന് അദ്ദേഹം സമർഥിച്ചു. 'ചലനാത്മകമായ ലോകം' എന്ന ധാരണയെ ഗലീലിയോ *'ദി മോഷൻ' (The Motion)* എന്ന തന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിലൂടെ സ്ഥിരീകരിച്ചു. ശാസ്ത്രരംഗത്തുണ്ടായ വിപ്ലവം അതിന്റെ പരമോന്നതിയിലെത്തിയത് ഐസക് ന്യൂട്ടന്റെ (Isaac Newton) ഗുരുത്വാകർഷണ സിദ്ധാന്തത്തോടെയാണ്.

കോപ്പർനിക്കസിന്റെ സ്വയംഛായാചിത്രം

പ്രപഞ്ചത്തെ മനസ്സിലാക്കുമ്പോൾ (Reading the Universe)

സ്വർഗപാതയിലേക്ക് വെളിച്ചം വീശുന്ന ബൈബിൾ സ്വർഗം എങ്ങനെയാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത് എന്നതിനെപ്പറ്റി ഒന്നും പറയുന്നില്ലെന്ന് ഗലീലിയോ ഒരിക്കൽ പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായി. വിശ്വാസങ്ങളിൽ നിന്ന് വിഭിന്നമായി പരീക്ഷണ നിരീക്ഷണങ്ങളിലൂടെ ലഭിക്കുന്നതാണ് അറിവെന്ന് ഈ ചിന്തകന്മാരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തെളിയിച്ചു. ഈ ശാസ്ത്രജ്ഞൻമാർ ഒരിക്കൽ വഴികാട്ടിത്തന്നതോടെ പരീക്ഷണ നിരീക്ഷണങ്ങളുടെ

അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഭൗതിക ശാസ്ത്രം, രസതന്ത്രം, ജീവശാസ്ത്രം തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങൾ അതിവേഗം വികാസം പ്രാപിച്ചു. മനുഷ്യൻ, പ്രകൃതി എന്നിവയെ മനസ്സിലാക്കാനുള്ള ഈ പുതിയ സമീപനത്തെ ചരിത്രകാരന്മാർ ശാസ്ത്രരംഗത്തെ വിപ്ലവം (Scientific Revolution) എന്നു വിളിച്ചു.

അനന്തരഫലമായി അജ്ഞേയവാദികളും (sceptics), നാസ്തികരും (non-believers) തങ്ങളുടെ മനസുകളിൽ ദൈവത്തിന്റെ സ്ഥാനത്ത് പ്രകൃതിയെ സൃഷ്ടിയുടെ സ്രോതസ്സായി പകരം വയ്ക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ദൈവവിശ്വാസം നിലനിർത്തിയവർ പോലും ദൈവത്തെക്കുറിച്ച് ഭൗതിക ജീവിതത്തെ നേരിട്ട് നിയന്ത്രിക്കാത്ത ഒരു വിദൂരസ്ഥൻ എന്ന നിലയ്ക്ക് സംസാരിച്ചുതുടങ്ങി. പൊതുജീവിതത്തിൽ ഒരു പുതിയ ശാസ്ത്രസംസ്കാരം കെട്ടിപ്പടുത്തു. ഇത്തരം ആശയങ്ങൾക്ക് പൊതുസമൂഹത്തിൽ പ്രചാരം ലഭിച്ചത് ശാസ്ത്രസംഘങ്ങളിലൂടെയാണ്. 1670-ൽ രൂപീകരിച്ച പാരീസ് അക്കാദമിയും പ്രകൃതിവിജ്ഞാനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുവാനായി 1662-ൽ സ്ഥാപിതമായ ലണ്ടൻ റോയൽ സൊസൈറ്റിയും ധാരാളം പ്രഭാഷണങ്ങളും, പൊതുജനങ്ങൾക്ക് കാണുവാനായി അനേകം പരീക്ഷണങ്ങളും സംഘടിപ്പിച്ചു.

പതിനാലാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ഒരു യൂറോപ്യൻ നവോത്ഥാനം ഉണ്ടായിരുന്നോ?
(Was there a European 'Renaissance' in the Fourteenth Century?)

ഇനി 'നവോത്ഥാനം' എന്ന ആശയത്തെക്കുറിച്ച് നമുക്കൊന്ന് പുനരാലോചിക്കാം. ഭൂതകാലത്തിൽ നിന്ന് പൂർണമായി വേർതിരിക്കപ്പെട്ടതായോ, ഗ്രീക്കുകാരുടേയോ – റോമാക്കാരുടേയോ പാരമ്പര്യാശയങ്ങളുടെ പുനർജന്മമായോ ഈ കാലഘട്ടത്തെ നമുക്ക് കാണാൻ കഴിയുമോ? ഇതിനുമുമ്പുള്ള കാലഘട്ടം (പന്ത്രണ്ട്, പതിമൂന്ന് നൂറ്റാണ്ടുകൾ) ഇരുണ്ട യുഗമായിരുന്നോ?

'നവോത്ഥാനം' എന്ന പദത്തിന്റെ പ്രയോഗത്തിലൂടെ ഈ കാലഘട്ടവും അതിനുതൊട്ടു മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന കാലഘട്ടങ്ങളും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസത്തെ ബർക്ക്ഹാർഡിനെ (Burckhardt) പ്പോലുള്ള ചരിത്രകാരൻമാർ പെരുപ്പിച്ച് കാണിക്കുകയാണുണ്ടായതെന്ന് ഇംഗ്ലണ്ടിലെ പീറ്റർ ബർക്കിനെ (Peter Burke) പ്പോലുള്ള സമകാലീന എഴുത്തുകാർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. കാരണം, ഇതുകൊണ്ട് അർത്ഥമാക്കുന്നത് രണ്ടു കാര്യങ്ങളാണ്. ഗ്രീക്ക്, റോമൻ സംസ്കാരങ്ങൾക്ക് 'പുനർജന്മം' ഉണ്ടായെന്നും, ഇക്കാലത്തെ പണ്ഡിതന്മാരും ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരും ക്രിസ്ത്യൻ ലോകവീക്ഷണത്തെ മാറ്റി അതിനു മുമ്പത്തെ ലോകവീക്ഷണത്തെ പുനഃപ്രതിഷ്ഠിച്ചുവെന്നുമുള്ളതാണ് ആ രണ്ടു നിഗമനങ്ങൾ. ഈ രണ്ട് വാദമുഖങ്ങളും പെരുപ്പിച്ച് കാട്ടിയവയാണ്. മുൻകാല നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന പണ്ഡിതന്മാർക്കും ഗ്രീക്ക്, റോമൻ സംസ്കാരങ്ങൾ സുപരിചിതമായിരുന്നു. ജനങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിൽ മതം ഒരു സുപ്രധാന ഭാഗമായി തുടരുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

നവോത്ഥാനത്തെ ചലനാത്മകതയുടെയും സർഗാത്മകതയുടെയും കലാപരമായ കാലഘട്ടമായും മധ്യയുഗത്തെ മങ്ങിയതും വികസനരഹിതവുമായ കാലഘട്ടമായും കണക്കാക്കിയത് അമിത ലളിതവൽക്കരണമാണ്. ഇറ്റലിയിൽ രൂപംകൊണ്ട നവോത്ഥാനത്തിന്റെ പലഘടകങ്ങളുടെയും വേരുകൾ പന്ത്രണ്ടും പതിമൂന്നും നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ കാണാൻ കഴിയും. നവോത്ഥാന കാലത്തേതുപോലെ ഒമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ഫ്രാൻസിൽ സാഹിത്യവും കലയും പുഷ്പിച്ചിരുന്നു എന്ന് ചില ചരിത്രകാരൻമാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

യൂറോപ്പിൽ ഈ കാലഘട്ടത്തിലുണ്ടായ സാംസ്ക്കാരിക മാറ്റങ്ങളെ രൂപപ്പെടുത്തിയത് റോമിലെയും ഗ്രീസിലെയും ക്ലാസ്സിക്കൽ സംസ്ക്കാരം മാത്രമായിരുന്നില്ല. റോമൻ സംസ്ക്കാരത്തിന്റെ പുരാവസ്തുക്കളുടെയും സാഹിത്യശേഖരങ്ങളുടെയും വീണ്ടെടുക്കൽ ആ സംസ്ക്കാരത്തെക്കുറിച്ച് വലിയ ആരാധന സൃഷ്ടിക്കുവാൻ കാരണമായി. എന്നാൽ ഏഷ്യയിലെ സാങ്കേതിക വിദ്യകളും വൈദഗ്ധ്യങ്ങളും ഗ്രീക്കുകാരുടെയും റോമാക്കാരുടെയും അറിവിനെക്കാൾ ഏറെ മുന്നോട്ട് പോയിരുന്നു. നാവികരംഗത്തെ പുത്തൻ സങ്കേതങ്ങളിലൂടെ (പ്രമേയം 8 കാണുക) മുൻകാലങ്ങളെക്കാൾ കൂടുതൽ കപ്പൽയാത്രകൾ നടത്താൻ ജനങ്ങൾക്ക് കഴിയുകയും ലോകം കൂടുതൽ കൂട്ടിയിണക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഇസ്ലാം മതത്തിന്റെ വികാസവും മംഗോളിയൻ ആക്രമണങ്ങളും ഏഷ്യയെയും വടക്കേ ആഫ്രിക്കയെയും യൂറോപ്പുമായി ബന്ധിപ്പിച്ചു. ഇത് രാഷ്ട്രീയമായി അല്ല, മറിച്ച് വ്യാപാരകാര്യങ്ങളിലും പഠനവൈദഗ്ധ്യങ്ങളിലും ആയിരുന്നു. യൂറോപ്യൻമാർ ഗ്രീക്കുകാരിൽനിന്നും റോമാക്കാരിൽ നിന്നും മാത്രമല്ല മറിച്ച് ഇന്ത്യ, അറേബ്യ, ഇറാൻ, മധ്യേഷ്യ, ചൈന എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നെല്ലാം ധാരാളം കാര്യങ്ങൾ പഠിച്ചു. ഏറെ കാലത്തോളം ഈ സംഭാവനകൾ അംഗീകരിക്കപ്പെടാതെപോയി. കാരണം, ചരിത്രകാരൻമാർ ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ ചരിത്രം രേഖപ്പെടുത്താൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ അവർ അതൊരു യൂറോപ്പ് കേന്ദ്രീകൃതവീക്ഷണത്തോടെയാണ് നോക്കിക്കണ്ടത്.

ഇക്കാലഘട്ടത്തിൽ സംഭവിച്ച ഒരു സുപ്രധാന മാറ്റം 'സ്വകാര്യ'-'പൊതു' ജീവിതമണ്ഡലങ്ങൾ തമ്മിലുണ്ടായ വേർപിരിയൽ ആയിരുന്നു. ഭരണകൂടം, ഔപചാരിക മതം എന്നീ മേഖലകളായിരുന്നു 'പൊതുമണ്ഡലം' എന്നതുകൊണ്ടർഥമാക്കിയത്. കുടുംബം, വ്യക്തിപരമായ മതം എന്നിവയാണ് 'സ്വകാര്യ മണ്ഡല'ത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടത്. ഒരു വ്യക്തിക്ക് സ്വകാര്യവും പൊതുവുമായ ധർമ്മങ്ങൾ നിർവഹിക്കാനുണ്ട്. ഒരു വ്യക്തി 'മൂന്നു വിഭാഗങ്ങളിൽ' (three orders) ഒന്നിലെ ഒരംഗം മാത്രമായിരുന്നില്ല. സ്വന്തംനിലയിൽ തന്നെ ഒരു വ്യക്തി കൂടിയാണയാൾ. ഒരു കലാകാരൻ ഒരു ഗിൽഡിലെ (guild) അംഗം മാത്രമല്ല, അയാൾ തനതായ വ്യക്തിത്വത്തിൽ കൂടിയും അറിയപ്പെട്ടു. എല്ലാ വ്യക്തികൾക്കും തുല്യമായ രാഷ്ട്രീയാവകാശങ്ങളുണ്ടെന്ന വിശ്വാസത്തിൽ പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ഈ വ്യക്തിബോധം ഒരു രാഷ്ട്രീയ രൂപത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടു.

യൂറോപ്പിലെ വിവിധ പ്രദേശങ്ങളിൽ ഭാഷയെ അടിസ്ഥാനമാക്കി വേറിട്ടൊരു സ്വത്വബോധം വളർന്നു വന്നത് ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ മറ്റൊരു പ്രധാന സവിശേഷതയായിരുന്നു. യൂറോപ്പിന്റെ മിക്കഭാഗങ്ങളെയും മുൻകാലങ്ങളിൽ ഒന്നിപ്പിച്ച് നിർത്തിയിരുന്നത് റോമാസാമ്രാജ്യവും പിന്നീട് ലത്തീൻ ഭാഷയും ക്രിസ്തുമതവുമായിരുന്നുവെങ്കിലും ഇപ്പോൾ യൂറോപ്പ് അനേകം രാഷ്ട്രങ്ങളായി വിഭജിക്കപ്പെടുകയായിരുന്നു. ഓരോന്നും ഒരു പൊതുഭാഷയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഒന്നായത്.

അഭ്യാസങ്ങൾ (Exercises)

ചുരുക്കി ഉത്തരം എഴുതുക (ANSWER IN BRIEF)

1. പതിനാലും പതിനഞ്ചും നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ ഗ്രീക്ക്, റോമൻ സംസ്കാരങ്ങളുടെ ഏതെല്ലാം ഘടകങ്ങളാണ് പുനരുജ്ജീവിക്കപ്പെട്ടത്?
2. ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ ഇറ്റാലിയൻ വാസ്തു ശില്പകലയുടെയും ഇസ്ലാമിക വാസ്തു ശില്പകലയുടെയും വിശദാംശങ്ങൾ തമ്മിൽ താരതമ്യം ചെയ്യുക.
3. മാനവികാശയങ്ങൾ ആദ്യം അനുഭവവേദ്യമായത് ഇറ്റലിയിലെ നഗരങ്ങളിൽ ആയിരുന്നു. എന്തുകൊണ്ട്?
4. സൽഭരണം എന്ന വെനീഷ്യൻ ആശയത്തെ സമകാലീന ഫ്രാൻസിലേതുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തുക.

ലഘു ഉപന്യാസം എഴുതുക (ANSWER IN A SHORT ESSAY)

5. മാനവിക ചിന്താഗതിയുടെ സവിശേഷതകൾ എന്തെല്ലാമായിരുന്നു?
6. പതിനേഴാം നൂറ്റാണ്ടിലെ യൂറോപ്യൻമാർക്ക് ലോകം എങ്ങനെയാണ് വ്യത്യസ്തമായി കാണപ്പെട്ടത് എന്നതിനെ കുറിച്ച് ശ്രദ്ധാപൂർവം ഒരു വിവരണം എഴുതുക.